

สรุปการนิเทศติดตามผล
การดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
ไตรมาส 3 - 4 (เมษายน 61 – กันยายน 61) ปีงบประมาณ 2561
สำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรี

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดทำสรุปผลการนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในรอบหกเดือนแรก ระหว่างเดือนเมษายน 61 – กันยายน 2561 ประจำปีงบประมาณ 2561 ของสำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรีเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมผลการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายและจุดเน้นของสำนักงาน กศน. ของสถานศึกษาในกำกับของสำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรี

โดยคณะทำงานนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน ได้นำนโยบายของสำนักงาน กศน.ตามนโยบายเร่งด่วน ได้แก่ 1. การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน 2. การขับเคลื่อนโครงการประวัติศาสตร์ชาติไทย และบุญคุณของพระมหากษัตริย์ไทย 3. การดำเนินงานโครงการสร้างเครือข่ายดิจิทัลชุมชนระดับตำบล 4. การดำเนินงานโครงการศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล 5. การดำเนินงานของศูนย์ฝึกออาชีพชุมชน 6. การดำเนินงานโครงการส่งเสริมประชาธิปไตย 7. การส่งเสริมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ 8. การเรียนรู้ด้านเกษตรกรรม (Smart Farmer) 9. การดำเนินงาน กศน.ตำบล 4G นโยบายต่อเนื่อง ได้แก่ 1.การจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2. ผลการดำเนินงานจัดการศึกษาต่อเนื่อง 3. ผลการดำเนินงานการศึกษาตามอัธยาศัย 4. ผลการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน 5. ผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม 6. การดำเนินงานตามพระบรมโฆบายของในหลวงรัชกาลที่ 10 7.การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า สรุปผลการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานในครึ่งปีหลัง ปีงบประมาณ 2561 สำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรีเล่มนี้ จะเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนา ปรับปรุง การบริหารจัดการกิจกรรมตามนโยบาย และการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผล
สำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรี
กรกฎาคม 2561

การนิเทศการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้พัฒนาขึ้นตามหลักการและปรัชญาการศึกษานอกโรงเรียน นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตลอดจนพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา และมีศักยภาพในการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว ชุมชน สังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไปพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา โดยให้เป็นไปตามหลักการที่หลักสูตร ฯ กำหนดไว้ ดังนี้

1. หลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคล และชุมชน สังคม
2. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยตระหนักว่าผู้เรียนมีความสำคัญ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ
4. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จากการดำเนินการนิเทศการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี สรุปผลการนิเทศได้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สภาพที่พบ

สถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี ขาดการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามที่สำนักงาน กศน. ได้กำหนดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง พ.ศ. 2559) เพราะขาดความเข้าใจในกระบวนการ และขั้นตอนในการดำเนินงาน

การนิเทศ

ดำเนินการนิเทศด้วยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทุกขั้นตอน

การติดตามผล

จากการติดตามผลพบว่า สถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรีทุกแห่ง มีการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง พ.ศ. 2559) ที่สำนักงาน กศน. ได้กำหนด

ไว้โดยหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นใหม่ ผ่านการประเมินสภาพการณ์จากข้อมูลผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

และการวิเคราะห์สภาพการณ์ด้วยเทคนิค SWOT นำมาเป็นข้อมูลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้ ในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้ดำเนินการด้วยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีองค์ประกอบครบถ้วนถูกต้องได้แก่ การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แนวทาง เนื้อหา และโครงสร้างของหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบท ความจำเป็นของชุมชน ยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐและท้องถิ่น โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตรฯ ที่พัฒนาขึ้น มีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

2. การจัดการกระบวนการเรียนรู้

สภาพที่พบ

ด้านการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์หลักสูตร พร้อมนำไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายภาค รายสัปดาห์ รวมทั้งการจัดทำแผนเรียนรู้รายบุคคล ทั้งนี้ในส่วนของจัดทำแผนเรียนรู้รายบุคคลพบว่า มีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้รายบุคคล แผนการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษาต่อ 2) แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ 3) แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยครูผู้สอนได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามที่กำหนด

ด้านเทคนิคการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดการเรียนรู้ โดยใช้ ONIE Model ตามที่หลักสูตรศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้ และได้มีการใช้สื่อดิจิทัล เป็นสื่อการแสวงหาความรู้ของผู้เรียนมากขึ้น แต่ครูผู้สอนยังขาดการพัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน การเขียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 รวมถึงการออกแบบการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ STEM Education

ด้านการบริหารจัดการ พบว่า

ร้อยละ 80 ของครูผู้สอน มีการจัดทำฐานข้อมูลผู้เรียนของตนเอง และจัดทำแฟ้มผู้เรียนรายบุคคล

ร้อยละ 100 ของครูผู้สอน มีการบันทึกหลังสอนอย่างต่อเนื่อง และนำข้อมูลจากการบันทึกหลังสอนไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนหรือการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ปรับปรุงแผนการสอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ นำข้อมูลของผู้เรียนมากำหนดกิจกรรมเพิ่มเติม เช่น การฝึกทักษะพื้นฐานภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับคำศัพท์ การแต่งประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างง่าย แนะนำเนื้อหาและช่องทางให้ผู้เรียนเรียนรู้เพิ่มเติม สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้น่าเรียนรู้มากขึ้น

ด้านผลที่เกิดขึ้น พบว่า

ร้อยละเฉลี่ย 77.27 ของผู้เรียน เข้าสอบปลายภาคเรียน

ร้อยละเฉลี่ย 80 ของผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 2.00 ในรายวิชาบังคับ

ร้อยละเฉลี่ย 84.01 ของผู้เรียนที่คาดว่าจะจบ เข้าสอบ N-NET

การนิเทศ

ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านเทคนิคการจัดการเรียนรู้ ได้ใช้กระบวนการ PLC ในการนิเทศ เพื่อให้ครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมตามหลักการของ STEM Education โดยได้นำเสนอข้อมูลเพื่อการนำพาความคิดว่า การออกแบบกิจกรรมตามหลักการของ STEM Education

ควรออกแบบโดยใช้หลักการทั้ง 4 หลักการของ STEM Education แต่ควรออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิธีการดำรงชีวิตของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้หลักการในการดำรงชีวิตประจำวันได้ต่อไป

จากการใช้กระบวนการ PLC สรุปได้ว่า ครูผู้สอนจะดำเนินการออกแบบกิจกรรมตามหลักการ STEM Education ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่จัดการเรียนรู้ในภาคเรียนนี้ และวิถีดำรงชีวิตของผู้เรียนด้วย

ด้านการบริหารจัดการ ได้ให้ข้อนิเทศว่า การจัดทำแฟ้มผู้เรียนรายบุคคลนั้น เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนควรดำเนินงาน เพราะจะทำให้ครูผู้สอน และผู้เรียน สามารถตรวจสอบยืนยันซึ่งกันและกันได้ว่าผู้เรียน

มีการเรียนครบหรือไม่ มีผลการเรียนเป็นอย่างไร การประเมินคุณธรรมเป็นอย่างไร ชั่วโมง กพข. ครบหรือขาดอีกเท่าไร รวมถึงข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน

การบันทึกหลังสอน และการนำข้อมูลการบันทึกหลังสอน มาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ นั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง แต่ครูผู้สอนควรสรุปรวบรวมข้อมูลด้วยว่า ข้อมูลการบันทึกหลังสอนเป็นข้อมูลอะไร กำหนดแนวทางการพัฒนาแก้ไขข้อมูลที่เกิดขึ้นอย่างไร ด้วยวิธีการใด เพราะอะไร มีเครื่องมือหรือวิธีการในการพัฒนาอะไร อย่างไร ในระหว่างการพัฒนา มีผลการพัฒนาเป็นอย่างไร และมีบทสรุปของการพัฒนาเพื่อประมวลข้อมูลการพัฒนาทั้งหมด สิ่งต่างๆเหล่านี้ ควรบันทึกและสรุปผลรวบรวมไว้ เพราะเป็นสิ่งที่แสดงถึงการเป็นครูดี

(Good Teacher) ตามจุดเน้น 4 G ที่สำนักงาน กศน. กำหนดไว้

การติดตามผล

ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านเทคนิคการจัดการเรียนรู้ จากการติดตามผล พบว่า ร้อยละ 80 ของครูผู้สอน มีการออกแบบกิจกรรมตามหลักการของ STEM Education ในการจัดการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน จากการจัดกิจกรรมพบว่า

1) สถานศึกษามีการออกแบบกิจกรรมตามหลักการของ STEM Education ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่จัดการลงทะเบียนในภาคเรียนนี้ ได้แก่ การจัดการขยะ การศึกษาความเหมือนและความแตกต่างในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตในแต่ละภูมิภาค การเปรียบเทียบการปลูกผักด้วยวัสดุประเภทต่างๆ การจัดทำสื่อภาษาอังกฤษด้วยรูปทรงทางเรขาคณิต

2) ผู้เรียนให้ความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการระดมความคิด และการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดและการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ จึงเป็นการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเหมาะสม

3) กิจกรรม STEM Education ส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนด้านการคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้ที่เป็นวิทยาศาสตร์ตามหลักการของ STEM Education มากขึ้น

4) ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย และจัดการเรียนรู้ได้สะดวก

ทั้งนี้ ผู้เรียนบางส่วนยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักการของ STEM Education อาจเป็นเพราะ 1) ครูผู้สอนอาจจะออกแบบขั้นตอนกิจกรรมไม่ชัดเจนหรืออาจจะออกแบบขั้นตอนกิจกรรมที่รวบรัดเกินไป ทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจกรรม 2) ผู้เรียนอาจจะยังไม่คุ้นเคยกับการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง

3 สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

สภาพที่พบ สถานศึกษามีการจัดการสื่อการเรียนในโครงการหนังสือพิมพ์เรียนตามระเบียบและวิธีการที่กำหนด ทั้งนี้ นอกจากสื่อการเรียนในโครงการหนังสือพิมพ์เรียนแล้ว ครูผู้สอน ไม่ได้มีการพัฒนาหรือจัดทำสื่อเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนแต่อย่างใด

การนิเทศ ได้ใช้กระบวนการ PLC ในการนิเทศ เพื่อให้ครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ นำสู่การจัดการเรียนรู้ จากการดำเนินการนิเทศ มีผลสรุปในการพัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ นำสู่การจัดการเรียนรู้ว่า การพัฒนาสื่อการเรียนรู้นั้น เป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สื่อการเรียนรู้นี้ดี ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาเพื่อการเรียนรู้ได้ง่าย สะดวก ทุกที่ ทุกเวลาและเข้าใจง่าย จากการใช้กระบวนการ PLC เพื่อการพัฒนาสื่อการเรียนรู้นี้ได้ข้อสรุปว่า ครูผู้สอนจะดำเนินการจัดทำเนื้อหาย่อ (Content Brief) พร้อมการสร้าง QR Code นำ QR Code ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กับผู้เรียน

การติดตามผล จากการจัดทำเนื้อหาย่อ (Content Brief) พร้อมการสร้าง QR Code นำ QR Code ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้พบว่า ร้อยละ 60 ของครูผู้สอน มีการจัดทำเนื้อหาย่อ (Content Brief) พร้อมการสร้าง QR Code ในเนื้อหา

รายวิชาภาษาไทย ระดับประถม มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย
รายวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับประถม มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย
จากการติดตามผลการนำ QR Code เนื้อหาย่อ (Content Brief) ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้พบว่า

1) ผู้เรียนให้ความสนใจ และตอบรับการเรียนรู้เนื้อหาย่อ (Content Brief) ผ่าน QR Code เป็นอย่างดี
2) การนำเนื้อหาย่อ (Content Brief) ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ผ่าน QR Code สามารถใช้งานได้ ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาที่ทันสมัย และสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

ในการเริ่มใช้เนื้อหาย่อ (Content Brief) ผ่าน QR Code ประสบปัญหาบ้างเกี่ยวกับ
1) การเรียนรู้อย่างติดขัดบ้างเล็กน้อยเนื่องจากเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ 2) โทรศัพท์ของผู้เรียนบางคนไม่สามารถเข้าถึง QR Code ได้

โดยการพัฒนาที่เกิดขึ้น ถือได้ว่าเป็นก้าวแรกที่ดี ดังนี้

1) เป็นการปรับวิธีการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ให้สามารถเข้าถึงเนื้อหาเพื่อการเรียนรู้ได้ง่าย สะดวก ทุกที่ ทุกเวลา และเข้าใจง่าย
2) เป็นการพัฒนาครูผู้สอน ให้สามารถพัฒนาสื่อการเรียนรู้นี้ผ่านเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

4. การวัดผลประเมินผล

สภาพที่พบ ครูผู้สอนกำหนดวิธีการประเมินผลตามที่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับผู้เรียนก่อนภาคเรียน 2/2559 แต่ในส่วนของผู้เรียนตั้งแต่ภาคเรียน 2/2559 เป็นต้นมา สถานศึกษาทุกแห่งในกำกับสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี ได้มีการออกระเบียบสถานศึกษา ว่าด้วยการวัดและประเมินผล ซึ่งกำหนดใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริงจากการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้การประเมินผลมีความหลากหลายมากขึ้น

การนิเทศ ได้ให้ข้อนิเทศโดยเน้นย้ำว่า การประเมินตามสภาพจริงตามระเบียบสถานศึกษา

ว่าด้วยการวัดและประเมินผล จะทำให้สถานศึกษาได้พบข้อมูลผลการเรียนรู้เชิงประจักษ์ ที่แสดงถึงการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการปฏิบัติของผู้เรียนที่ชัดเจน ซึ่งหากพบข้อบกพร่องของผู้เรียนในทักษะใด สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะที่บกพร่องให้กับผู้เรียนได้

การติดตามผล จากการติดตามผลการประเมินผลผู้เรียนที่เรียนรู้ตามแผนเรียนรู้รายบุคคลพบว่า ผู้เรียนสามารถแสดงข้อมูลที่ได้ศึกษาและดำเนินการมาได้อย่างมั่นใจ สามารถแสดงให้เห็นถึงความรู้ทักษะที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ได้ชัดเจน

5. การสรุปรายงานผลการดำเนินงาน

สภาพที่พบ ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดภาคเรียนและสถานศึกษามีการนำผลสรุปรายงานของครูผู้สอนมาศึกษาวิเคราะห์ แต่ยังคงขาดการกำหนดแนวทางเพื่อการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนา

การนิเทศ ได้เสนอข้อนิเทศว่า ผลที่เกิดขึ้นสถานศึกษาจะไม่สามารถประเมินได้อย่างแท้จริงว่าผลที่เกิดขึ้นบรรลุผลการดำเนินงานของสถานศึกษาหรือไม่ หากไม่ได้นำผลที่เกิดขึ้นไปศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์คุณภาพที่สถานศึกษากำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้น ในการวิเคราะห์เพื่อนำสู่การแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนา สถานศึกษาควรต้องดำเนินการดังนี้

1) ทบทวนแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาและเกณฑ์คุณภาพให้ชัดเจนครอบคลุมภาระงานและศักยภาพของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินงาน

2) นำผลที่เกิดขึ้นไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์คุณภาพ ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะสามารถตอบสนองได้อย่างชัดเจนว่า สิ่งที่เกิดขึ้นบรรลุผลตามเกณฑ์คุณภาพของการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร เพราะอะไร

6. การยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู

สภาพที่พบ ครูทุกคนได้รับการพัฒนาเพื่อการยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. การนำเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนการสอนและการประชาสัมพันธ์
2. การอบรมครูหลักสูตรวิทยากรประวัติศาสตร์ชาติไทย
3. การทำแผนการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย และบุญคุณพระมหากษัตริย์ไทย
4. การอบรม STEM Education ให้ครูผู้สอน
5. การใช้ Digital Literacy และ E-Commerce
6. การใช้สื่อการสอนและการใช้เทคโนโลยีในการช่วยสอน

โดยครูผู้สอน ได้มีการนำความรู้ไปใช้ในการปรับแผนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน แต่เนื่องจากผลจากการอบรมบางรายการต้องนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนต่อไป จึงยังไม่เกิดผลต่อการนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง

การนิเทศ ได้ให้ข้อนิเทศว่า การนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนนั้น ครูผู้สอนต้องบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจน เพื่อนำผลที่เกิดขึ้นมาใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

การนิเทศการศึกษาขั้นพื้นฐาน การส่งเสริมการรู้หนังสือไทย ปีงบประมาณ 2561

2

การส่งเสริมการรู้หนังสือไทย มุ่งหมายในการส่งเสริมให้บุคคลที่ไม่รู้หนังสือไทยหรือลืมนักหนังสือไทย และประชาชนทั่วไปที่สนใจจะเรียนรู้ภาษาไทยได้เรียนรู้หนังสือไทย เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดคำนวณเบื้องต้นที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน อันจะเป็นทักษะพื้นฐานในการ แสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง ปลูกจิตสำนึก และความเป็นไทย อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข โดยเน้นการเรียนรู้ตามสภาพความต้องการ และปัญหาของสังคมที่ผูกพันกับวิถีการดำเนินชีวิตของผู้เรียน ตามหลักการการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1. เป็นการจัดการศึกษาตามหลักการการรู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ (Functional Literacy)

ที่เน้นการเรียนรู้หนังสือไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้นที่บูรณาการกับสภาพความต้องการ และปัญหาของสังคม ที่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของผู้เรียน

2. มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา เวลาเรียน วิธีเรียน สื่อ แหล่งการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล โดยเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล

3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามปรัชญา คิดเป็น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และสังคม เป็นสำคัญ

จากการดำเนินการนิเทศการศึกษาขั้นพื้นฐาน การส่งเสริมการรู้หนังสือไทยของสถานศึกษาในกำกับ สำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี สรุปผลการนิเทศได้ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า

สภาพที่พบ

จากการดำเนินการนิเทศ พบว่า สถานศึกษามีการสำรวจเพื่อการยืนยันข้อมูลผู้ไม่รู้หนังสือตามฐานข้อมูล จปฐ. ซึ่งจากการดำเนินงานปรากฏว่า ข้อมูลผู้ไม่รู้หนังสือตามฐานข้อมูล จปฐ. มีข้อมูลบางส่วนที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง โดยบางรายได้รับการศึกษาตามระบบการศึกษาแล้ว ข้อมูลบางส่วนเป็นผู้สูงอายุที่ไม่ประสงค์ที่จะเรียนรู้ ในการดำเนินงาน สถานศึกษามอบหมายให้ผู้รับผิดชอบการ ส่งเสริมการรู้หนังสือประชาสัมพันธ์รับสมัครผู้สนใจในพื้นที่เข้าเรียนรู้ตามหลักสูตรในแต่ละภาคเรียน โดย ไม่ได้มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือในพื้นที่บริการ ทั้งนี้ ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้มีการประกาศจัดตั้งกลุ่มผู้เรียนส่งเสริมการรู้หนังสือ

สำนักงาน กศน. ได้มีนโยบายให้สถานศึกษาดำเนินการประเมินระดับการรู้หนังสือของ นักศึกษา กศน. ทุกภาคเรียน ทุกระดับการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาใหม่ และผู้ที่เข้ารับบริการประเมินแล้วไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามกำหนด เพื่อหาวิธีการพัฒนาจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการยกระดับการรู้หนังสือให้แก่ นักศึกษา กศน. ให้มีคุณภาพในการอ่านออก เขียนได้หลังจากจบหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การนิเทศ

จากสภาพที่เกิดขึ้น ได้นำเสนอข้อนิเทศเพื่อการดำเนินการดังนี้

1) จากสภาพที่พบว่า ข้อมูลผู้ไม่รู้หนังสือตามฐานข้อมูล จปฐ. ที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงนั้น ผู้ทำการสำรวจข้อมูลควรจัดทำบันทึกพร้อมให้บุคคลผู้นั้นยืนยันว่า ได้รับการศึกษาตามระบบการศึกษาแล้วหรือไม่ประสงค์ที่จะเรียนรู้ แล้วนำเสนอต่อผู้นำท้องถิ่น และนายอำเภอได้รับทราบตามลำดับ

เพื่อการปรับปรุงฐานข้อมูล จปฐ. ให้ถูกต้องต่อไป

2) การดำเนินการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาต้องดำเนินการประกาศจัดตั้งกลุ่มผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือ เพื่อเป็นการขึ้นทะเบียนการดำเนินงานตามระบบ

2. การดำเนินงาน

สภาพที่พบ

การดำเนินงานส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือของสถานศึกษาในสังกัดมีจำนวนผู้เรียนที่จบหลักสูตรทั้งสิ้น 111 คน ได้มอบหมายให้ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการเรียนรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 โดยมีการจัดทำแผนการเรียนรู้ตามโครงสร้างที่หลักสูตรกำหนด ทั้งนี้ ในการจัดการเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบได้มีความพยายามในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพสังคม และวิถีการดำรงชีวิตของผู้เรียน แต่ในส่วนของรางวัลและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนรู้อยังขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการออกแบบเครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินผล

การนิเทศ

จากการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการเรียนรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ที่ได้มีการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรให้แก่กลุ่มเป้าหมายมาโดยตลอด แต่ขาดการดำเนินการวัดและประเมินผลจึงมีผลให้การประกาศให้บุคคลผู้นั้นเป็นผู้รู้หนังสือ ไม่สามารถดำเนินการได้ จึงได้ให้ข้อนิเทศว่า

1) การจัดการเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบควรออกแบบสื่อการเรียนรู้โดยบูรณาการทักษะต่างๆ ร่วมกัน เช่น ออกแบบใบงานเป็นรูปภาพ ให้กลุ่มเป้าหมายได้วาดภาพระบายสี เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อแล้วให้ฝึกเขียนตัวหนังสือที่เกี่ยวข้องกับรูปภาพนั้น ๆ ตามแบบ ฝึกอ่านคำ จากนั้น ให้ฝึกเขียนข้อความที่เกี่ยวข้องกับรูปภาพนั้นๆ ตามแบบ ฝึกอ่านประโยค หรืออาจจะบูรณาการเกี่ยวกับตัวเลขและการคำนวณร่วมได้ก็ได้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความสุข เพลิดเพลิน และสามารถประมวลความรู้ตามวิถีของสังคมและการดำรงชีวิตได้ไปพร้อมกัน

2) การกำหนดเครื่องมือการประเมินผลการรู้หนังสือ สถานศึกษาสามารถกำหนดและออกแบบจัดทำเครื่องมือการประเมินผลได้ โดยให้สอดคล้องกับเนื้อหา คำ ที่กำหนดไว้ในแต่ละสภาพตามโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนด

3) เครื่องมือการประเมินผลต้องกำหนดและออกแบบ ให้ครอบคลุมทักษะทุกด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมทั้งการคิดคำนวณเบื้องต้น

4) การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ให้เป็นไปตามที่หลักสูตรการเรียนรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 กำหนด

5) การประเมินผล สถานศึกษาควรจัดการประเมินผลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน

และหลังเรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย

3. ผลการดำเนินงาน

สภาพที่พบ

จากสภาพการดำเนินงานที่ขาดการประเมินผลอย่างเป็นระบบมีผลให้ผู้รับผิดชอบไม่สามารถรายงานผลการส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือตามหลักสูตรการเรียนรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ได้ตามกำหนด ทั้งที่กลุ่มเป้าหมายมีพัฒนาการในการเรียนรู้ตามกรอบโครงสร้างหลักสูตรการเรียนรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557

การนิเทศ

จากสภาพที่เกิดขึ้น ได้เสนอข้อนิเทศว่า การส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือ เป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินงานเพื่อให้ไม่มีผู้ไม่รู้หนังสือ ดังนั้น การบริหารจัดการต้องให้ความสำคัญทั้งระบบ ดังนี้

- 1) ครูผู้สอน ต้องดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามโครงสร้างที่หลักสูตรกำหนด
- 2) เมื่อผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ตามโครงสร้างเนื้อหา ครูผู้สอนต้องบันทึก

รายงานผล

3) เมื่อครูผู้สอนบันทึกรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านเกณฑ์ตามโครงสร้างเนื้อหาแล้ว สถานศึกษาต้องประกาศและมอบวุฒิบัตรให้แก่ผู้ผ่านการประเมิน พร้อมขึ้นทะเบียนผู้รู้หนังสือแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

4) การแก้ไขปัญหา อุปสรรค ต้องนำข้อมูลความเป็นจริงมาปรึกษาหารือร่วมกัน หากไม่มีการปรึกษาหารือร่วมกัน ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นจะไม่ได้รับการแก้ไข และเพิ่มพูนขึ้นเป็นลำดับ

การนิเทศการศึกษาต่อเนื่อง ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน

3

สำนักงาน กศน. ได้มียุทธศาสตร์ “พัฒนาระดับและจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพ และขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และมั่นคง” ของกระทรวงศึกษาธิการ

สู่การปฏิบัติ โดยจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนทั่วประเทศ เพื่อจัดการศึกษาพัฒนาอาชีพให้กลุ่มเป้าหมาย และประชาชนมีรายได้และมั่นคงทำอย่างยั่งยืน มีความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียน และระดับสากล ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ ที่จะสามารถสร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ และจะทำให้การจัดการศึกษาของประเทศเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตอย่างแท้จริง

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและมีคุณลักษณะ ดังนี้

- 1) มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง
- 2) ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพตนเอง ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม
- 3) มีความรู้ ความเข้าใจ และฝึกทักษะการประกอบอาชีพ
- 4) มีความรู้ ความเข้าใจ และฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไปได้
- 6) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม

จากการนิเทศการศึกษาต่อเนื่อง ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ของสถานศึกษาในกำกับ สำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี สรุปผลการนิเทศได้ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า

สภาพที่พบ

จากการดำเนินการนิเทศ พบว่า สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้โดยการศึกษาข้อมูลความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้หลักสูตรเดิมที่มีอยู่ ทำให้การจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่ตรง และสอดคล้องกับความต้องการ แต่ยังขาดความชัดเจนในการบูรณาการสภาพ ปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและแนวโน้มการพัฒนาตามนโยบายของจังหวัด ท้องถิ่น และตลาด

การจัดการเรียนรู้ ส่วนใหญ่เป็นบทบาทของวิทยากรที่มีความรู้ ทักษะเฉพาะทางตามเนื้อหาหลักสูตร จึงขาดการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ เพราะสถานศึกษาไม่ได้ดำเนินการประชุมชี้แจง /อบรมเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมถึง เทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่วิทยากรก่อนการดำเนินงาน

ในส่วนของการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษามีการจัดทำคลังหลักสูตร แต่ไม่ได้จัดการจัดทำฐานข้อมูลหลักสูตร ภูมิปัญญาและวิทยากร แต่มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ประเภทกลุ่มของผู้เรียนสำหรับใช้ในการรายงานผล

การนิเทศ

จากข้อมูลสภาพปัจจัยนำเข้าดังกล่าว ได้นำเสนอข้อนิเทศ ดังนี้

1) การจัดการศึกษาอาชีพ ในศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ เพื่อให้หลักสูตรมีเนื้อหาที่ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งสามารถบูรณาการความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการเรียนรู้ด้วย เช่น ความรู้ เรื่อง ดิจิทัล E – Commerce

2) การจัดการศึกษาอาชีพ ในศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพราะจะทำให้สามารถตรวจสอบและประเมินได้ว่า หลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนรู้มีลักษณะและคุณภาพในการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างไร

3) การพัฒนาวิทยากรสอนวิชาชีพ มีความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ โดยการประชุมชี้แจง/อบรมเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ เทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้วิทยากรมีความเข้าใจในหลักการ วิธีการการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ รวมถึง การพัฒนาหลักสูตร การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับบุคลากรของสถานศึกษา

2. การดำเนินงาน (การจัดกระบวนการเรียนรู้)

สภาพที่พบ

การดำเนินงานการจัดกิจกรรมการศึกษาอาชีพ ในศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน มีการดำเนินการตามนโยบายการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการทำงาน ปีงบประมาณ 2561 ดังนี้

จุดเน้น 1 อาเภอ 1 อาชีพ จำนวนทั้งสิ้น 11 หลักสูตร ได้แก่

1. หลักสูตรการทำลอบดักปลา
2. หลักสูตรการแปรรูปปลาน้ำจืด
3. หลักสูตรงานประดิษฐ์จากผ้า
4. หลักสูตรการเย็บกระเป๋าญี่ปุ่น
5. หลักสูตรนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ
6. หลักสูตรการทำตะกร้าไหมฟาง
7. หลักสูตรการประดิษฐ์ดอกไม้ดินเบื้องต้น
8. หลักสูตรการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากเชือกมัดฟาง
9. หลักสูตรตัดผมและเสริมสวย
10. หลักสูตรการเพ้นท์ผ้าบาติก
11. หลักสูตรจักสานตะกร้าหวาย

แบบชั้นเรียนวิชาชีพ (หลักสูตร 30 ชั่วโมงขึ้นไป) จำนวนทั้งสิ้น 50 หลักสูตร

131 กลุ่ม ได้แก่

1. หลักสูตรการตัดผมชาย-หญิง
2. หลักสูตรเสริมสวย
3. หลักสูตรการสานตะกร้าจากเชือกมัดฟาง
4. หลักสูตรช่างตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี
5. หลักสูตรการทำเบเกอรี่เบื้องต้น
6. หลักสูตรการเพ้นท์ผ้า
7. หลักสูตรลอบดักปลา

8. หลักสูตรศิลปประดิษฐ์จากผ้า
9. หลักสูตรช่างเย็บกระเป๋าหนังเบื้องต้น
10. หลักสูตรการแปรรูปปลาน้ำจืด
11. หลักสูตรช่างเชื่อมโลหะ
12. หลักสูตรการนวดฝ่าเท้า
13. หลักสูตรช่างติดตั้งเครื่องเสียงรถยนต์
14. หลักสูตรงานออกแบบบรรจุภัณฑ์
15. หลักสูตรการทำกระเป๋าจากผักตบชวา
16. หลักสูตรการทำอาหารเพื่อการค้า
17. หลักสูตรการทำอาหารเพื่อสุขภาพ
18. หลักสูตรการสานหมวกกัญไต้
19. หลักสูตรเย็บกระเป๋าผ้าญี่ปุ่น
20. หลักสูตรการจัดดอกไม้สด
21. หลักสูตรการถักกระเป๋าเชือกกรม
22. หลักสูตรการทำอาหารว่างและขนมไทย
23. หลักสูตรการทำกระเป๋าสตรี
24. หลักสูตรการทำอาหารขนม
25. หลักสูตรการจัดสวน
26. หลักสูตรการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์วัสดุเหลือใช้
27. หลักสูตรการสานตะกร้าด้วยทางมะพร้าว
28. หลักสูตรการสานเส้นพลาสติก
29. หลักสูตรช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า
30. หลักสูตรการสานตะกร้าไหมฟาง
31. หลักสูตรการแปรรูปไก่
32. หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ
33. หลักสูตรการแปรรูปอาหาร
34. หลักสูตรการเย็บกระเป๋าหนังเทียม
35. หลักสูตรนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ
36. หลักสูตรการซ่อมเครื่องยนต์การเกษตร
37. หลักสูตรการซ่อมคอมพิวเตอร์
38. หลักสูตรการแปรรูปเห็ดนางฟ้า
39. หลักสูตรงานเคคูพาจ
40. หลักสูตรช่างเชื่อมเหล็ก
41. หลักสูตรช่างซ่อมเครื่องปรับอากาศเบื้องต้น
42. หลักสูตรช่างทำเฟอร์นิเจอร์
43. หลักสูตรช่างไม้เบื้องต้น
44. หลักสูตรการเย็บกระเป๋าผ้าทำมือ
45. หลักสูตรการแปรรูปอาหารและผลไม้ตามฤดูกาล

46. หลักสูตรการประดิษฐ์ดอกไม้ดินเบื้องต้น
47. หลักสูตรการแปรรูปกล้วย
48. หลักสูตรช่างซ่อมมอเตอร์ไซค์
49. หลักสูตรช่างปูน
50. หลักสูตรช่างยนต์เล็กพื้นฐาน

แบบพัฒนาอาชีพระยะสั้นไม่เกิน 30 ชั่วโมง (กลุ่มสนใจ) จำนวนทั้งสิ้น 43 หลักสูตร

80 โครงการ ได้แก่

1. หลักสูตรการทำแซนวิช
2. หลักสูตรการทำโดนัทจิ๋ว
3. หลักสูตรการทำถุงดับกลิ่นสมุนไพร
4. หลักสูตรการทำน้ำยาซักผ้า
5. หลักสูตรการทำน้ำยาปรับผ้านุ่ม
6. หลักสูตรการทำน้ำยาล้างจาน
7. หลักสูตรการทำน้ำสมุนไพร
8. หลักสูตรการทำพวงกุญแจ
9. หลักสูตรการทำพิมเสนน้ำ
10. หลักสูตรการทำฟักทองการบูร
11. หลักสูตรการทำยากันยุง
12. หลักสูตรการทำยาต้มสมุนไพร
13. หลักสูตรการทำวุ้นกะทิ
14. หลักสูตรการทำสบู่สมุนไพร
15. หลักสูตรการทำสเปรย์กันยุง
16. หลักสูตรการทำสลัดโรล
17. หลักสูตรการพับกุหลาบจากใบเตย
18. หลักสูตรการพับดอกไม้จากธนบัตร
19. หลักสูตรการพับเหรียญไปรษณียบัตร
20. หลักสูตรการทำขนมตะโก้
21. หลักสูตรการทำขนมทองม้วน
22. หลักสูตรการทำเปียกปูน
23. หลักสูตรจานรองแก้วไหมพรม
24. หลักสูตรการทำเมี่ยงก้วยเตี่ยว
25. หลักสูตรอาหารว่าง
26. หลักสูตรเบเกอรี่เบื้องต้น
27. หลักสูตรศิลปะประดิษฐ์จากผ้า
28. หลักสูตรการทำสปาเท้าเบื้องต้น
29. หลักสูตรการแปรรูปอาหารทำกล้วยฉาบ
30. หลักสูตรการแปรรูปอาหารทำเผือกฉาบ
31. หลักสูตรการแปรรูปอาหารทำมันฉาบ

32. หลักสูตรการเพ้นท์เล็บเบื้องต้น
33. หลักสูตรการออกแบบบรรจุภัณฑ์และการขายออนไลน์
34. หลักสูตรการทำสาकुไส้หมู
35. หลักสูตรภาษาจีนกลางเบื้องต้น
36. หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
37. หลักสูตรภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร
38. หลักสูตรการเพาะเห็ดนางฟ้า
39. หลักสูตรการทำกระถางต้นไม้โยมะพร้าว
40. หลักสูตรการทำแก้อ้อจากขวดน้ำอัดลม
41. หลักสูตรการทำขนมกุยช่าย
42. หลักสูตรการทำขนมไทย
43. หลักสูตรการทำที่ติดตู้เย็น
44. หลักสูตรการทำน้ำมันเหลือง
45. หลักสูตรการทำริบบิ้นติดของขวัญ
46. หลักสูตรการแปรรูปอาหาร
47. หลักสูตรการห่อของขวัญ
48. หลักสูตรการทำฮ้อยจ้อ
49. หลักสูตรกาแพ็โบราณ
50. หลักสูตรการทำขนมจีบ
51. หลักสูตรการทำคุกกี้
52. หลักสูตรการทำโคมไฟด้วยผ้าใยบัว
53. หลักสูตรการทำซาลาเปา
54. หลักสูตรการทำหมุยอ
55. หลักสูตรขนมดอกจอก
56. หลักสูตรการทำข้าวหมัก
57. หลักสูตรตัดผมนักเรียน
58. หลักสูตรการทำน้ำพริกสมุนไพรม
59. หลักสูตรการทำน้ำพริกตาแดง
60. หลักสูตรศิลปะประดิษฐ์จากใบตอง
61. หลักสูตรการทำไส้กรอกอีสาน
62. หลักสูตรการซ่อมแซมเสื้อผ้า
63. หลักสูตรการถนอมอาหาร
64. หลักสูตรการทำขนนชาหริ่ม
65. หลักสูตรการทำขนมลอดช่อง
66. หลักสูตรการทำข้าวต้มมัด
67. หลักสูตรการทำเค้กกล้วยหอม
68. หลักสูตรการทำเต้าฮวยนมสด
69. หลักสูตรการทำน้ำข้าวโพด

70. หลักสูตรการทำน้ำพริก
71. หลักสูตรการทำน้ำมันไพลสด
72. หลักสูตรการทำยาหม่องสมุนไพร
73. หลักสูตรการทำลูกชิ้นปลา-กุ้ง
74. หลักสูตรการทำอาหารเจ
75. หลักสูตรการทำเมี่ยงสมุนไพร
76. หลักสูตรการชงชา
77. หลักสูตรการทำทรายสวยเทียนไข
78. หลักสูตรการทำพวงกุญแจคราเม่
79. หลักสูตรการเดินลีลาศเพื่อสุขภาพ
80. หลักสูตรการทำข้าวเกรียบปากหม้อ
81. หลักสูตรการทำวุ้นแพนซี
82. หลักสูตรการทำธัญพืช
83. หลักสูตรการปักดอกกุหลาบในเตย
84. หลักสูตรการตลาดออนไลน์
85. หลักสูตรการทำไม้กวาดทางมะพร้าว

การดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิทยาการเป็นหลัก โดยวิทยาการใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการสื่อสารลำดับเนื้อหาการเรียนรู้กับผู้เรียน ตามสภาพที่ เกิด ขึ้นจริง การสอดแทรกเนื้อหาสาระอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ร่วมด้วย เช่น ความรู้ เรื่อง ดิจิทัล E – Commerce เพราะไม่มีการพัฒนาหลักสูตรใหม่ และไม่มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

การบริหารการเรียนรู้ตามหลักสูตร สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้เป็นค่า วัสดุฝึกตามระเบียบการเบิกจ่าย ในส่วนของการใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบการเรียนรู้ มีน้อยมาก

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร สถานศึกษาใช้วิธีการวัดและประเมินผลจากการปฏิบัติ จริงเป็นหลัก ขาดการดำเนินการวัดและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ แต่ทั้งนี้ ในการ จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ได้กำหนดให้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในทุกหลักสูตร โดยมีค่าความ พึงพอใจของผู้เรียนทุกหลักสูตรเฉลี่ยร้อยละ 85 สำหรับการประเมินหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และ วิทยาการ มีบางหลักสูตรเท่านั้นที่มีการดำเนินการ ซึ่งมีผลการประเมินแยกประเภทได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยการประเมินหลักสูตร เท่ากับ 4.26 (มาก) ค่าเฉลี่ยการประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 3.95 (มาก) และค่าเฉลี่ยการ ประเมินวิทยาการ เท่ากับ 4.53 (มาก)

เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานจัดการเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบมีการรายงานผลการจัดกิจกรรมในแต่ละหลักสูตร โดยส่วนใหญ่เป็นการรายงานผลการจัดโครงการ เพื่อการเบิกจ่ายงบประมาณ แต่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการรายงานผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร จึงมีผลต่อการอนุมัติการจบหลักสูตรและการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการประเมินหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์และกำหนดแนวทาง การแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่องตามระบบวงจรคุณภาพ (PDCA)

การนิเทศ

จากสภาพการดำเนินงานดังกล่าว ได้นำเสนอข้อนิเทศ ดังนี้

1. สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิทยากร เพื่อพัฒนาให้วิทยากรมีความรู้ความเข้าใจ มีการสอดแทรกเนื้อหาสาระอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและนำความรู้ไปใช้ได้ เช่น ความรู้ เรื่อง ดิจิทัล E – Commerce รวมถึงการร่วมออกแบบสื่อการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพการเรียนรู้มากขึ้น นอกเหนือจากการเรียนรู้จากวิทยากรเพียงช่องทางเดียว

2. สถานศึกษาควรกำกับและให้ความสำคัญกับการรายงานผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร เพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ คุณภาพวิทยากร รวมถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดแนวทาง การแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่องตามระบบวงจรคุณภาพ (PDCA) และเป็นการแสดงถึงประสิทธิภาพ คุณภาพของครู กศน. ตำบล ที่เป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษาด้วย

3. ผลผลิต

สภาพที่พบ

การดำเนินการจัดการศึกษาอาชีพ ในศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน พบว่า

1. ผลจากการดำเนินงาน ยังไม่สะท้อนผลถึงการนำความรู้ไปใช้เพื่อการประกอบอาชีพหรือการพัฒนาอาชีพอย่างแท้จริง ส่วนใหญ่มีการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเป็นหลัก ซึ่งยังไม่สอดคล้องตามจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาอาชีพ ในศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนที่กำหนด

2. ผลจากการดำเนินงาน ยังไม่ส่งผลต่อการพัฒนาสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชน โดยผลการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการลดรายจ่ายเป็นหลัก มีกลุ่มอาชีพเพียงบางกลุ่มเท่านั้น ที่มีการรวมกลุ่มเพื่อการร่วมดำเนินงานอาชีพ แต่ยังคงขาดการส่งเสริมการพัฒนาความรู้ด้านผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ การสร้าง Brand และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านช่องทาง Social media เนื่องจาก ครู กศน. ตำบล เพิ่งจะได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่อง Digital Literacy และ E-Commerce

การนิเทศ

จากสภาพผลผลิตที่เกิดขึ้น ได้ให้ข้อนิเทศ ดังนี้

1. สถานศึกษา ควรเน้นย้ำให้ครู กศน. ตำบล ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลบริบทชุมชน ให้ชัดเจนทั้งสภาพการประกอบอาชีพ ความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพ ความชัดเจนในกลุ่มเป้าหมาย เพื่อแยกแยะกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน นำไปสู่การจัดการศึกษาว่า กลุ่มใดมุ่งเน้นในการพัฒนาการประกอบอาชีพเพื่อสร้างความเข้มแข็งในงานอาชีพ กลุ่มใดมุ่งเน้นในการนำความรู้ไปลดรายจ่าย และกลุ่มใดมุ่งเน้นเพื่อการนำความรู้ไปใช้ในงานอาชีพทั่วไป ซึ่งจะทำให้ประสิทธิผลของการดำเนินงานมีความชัดเจนมากขึ้น

2. ครู กศน. ตำบล ควรได้มีการวางแผนการติดตามผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้รู้ถึงข้อมูลการนำความรู้ไปใช้ได้อย่างชัดเจน รวมทั้งเพื่อให้รู้ถึงความต้องการต่อยอดความรู้ที่จะส่งผลต่อการสร้างความเข้มแข็งในงานอาชีพ นำไปวางแผนการดำเนินงานต่อเนื่องต่อไป

3. การพัฒนากลุ่มอาชีพสุวีสาหกิจชุมชน ครู กศน. ตำบล ควรหาข้อมูลถึงวิธีการกับเกษตรกรอำเภอ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการขึ้นทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุน มีหน่วยงานเข้ามาสนับสนุนการวางระบบ การตรวจสอบบัญชี และการตลาด

4. ครู กศน. ตำบล ควรได้วางแผนการนำความรู้ เรื่อง Digital Literacy และ E-Commerce ไปใช้ในการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพในพื้นที่รับผิดชอบ

การนิเทศการศึกษาต่อเนื่อง การจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลให้ประชาชน

4

สำนักงาน กศน. ในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยซึ่งเป็นภาพรวมของการศึกษาตลอดชีวิต ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาตามนโยบายรัฐบาลในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อสร้างสารสนเทศและองค์ความรู้ต่าง ๆ สำหรับการพัฒนาระบบและคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านนวัตกรรม การพัฒนาคน การใช้บริการของภาครัฐ รวมถึงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ จึงได้กำหนดให้ กศน. ตำบล มีบทบาทภารกิจตามนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล ภายใต้การขับเคลื่อนการดำเนินงาน “ศูนย์ดิจิทัลชุมชน” เพื่อการบริหารจัดการฐานข้อมูลที่เป็นสำหรับ กศน. และชุมชน และเพื่อจัดการเรียนรู้และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนให้เท่าทัน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และโลกยุคดิจิทัล

จากการนิเทศการศึกษาต่อเนื่อง การจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลให้ประชาชน และการจัดการอบรมหลักสูตรพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สร้างช่องทางการจำหน่ายสินค้า ครู กศน. ตำบลของสถานศึกษาในกำกับของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี ได้ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมความรู้ เรื่อง Digital Literacy และ E - Commerce (ครู ก) จำนวน 2 คน โดยได้จัดฝึกอบรมให้กับครู กศน. (ครู ข) จำนวน 11 คน และ (ครู ค) จำนวน 92 คน เมื่อเดือนมีนาคม 2561 เพื่อนำความรู้ไปขยายผลต่อการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการอบรมหลักสูตรพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สร้างช่องทางการจำหน่ายสินค้า

ครู กศน. ตำบล ของสถานศึกษาในกำกับของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลให้ประชาชน มีการสร้างเพจขายสินค้าและผลิตภัณฑ์เป็นของตนเอง และสามารถขายสินค้าได้จริง จำนวน 32 คน รวมทั้งการจัดการอบรมหลักสูตรพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สร้างช่องทางการจำหน่ายสินค้าในระบบ DMIS ตามที่สำนักงาน กศน. กำหนด ทั้งนี้ สำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรี มีนโยบายให้ครู กศน.ตำบล(ครู ข) และ(ครู ค) ต้องสามารถขายมีเพจขายออนไลน์ และสามารถขายสินค้า และผลิตภัณฑ์ของตนเองหรือผลผลิตจากการฝึกอาชีพได้จริง

การขยายผลการจัดกิจกรรมหลักสูตร Digital Literacy การขายสินค้าออนไลน์ให้แก่ประชาชนในพื้นที่มีจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 95 โครงการ ผู้รับบริการ จำนวน 2,699 คน โดยมีการติดตามผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมทุกแห่ง

การนิเทศ

จากสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น ได้ให้ข้อนิเทศต่อครู กศน. ตำบล ดังนี้

1. ควรได้วางแผนการนำความรู้ เรื่อง Digital Literacy และ E-Commerce ไปใช้ในการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพในพื้นที่รับผิดชอบการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มอาชีพที่มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการอยู่แล้ว เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้โดยตรง และจะเป็นตัวอย่างให้กับกลุ่มงานอาชีพอื่น ๆ

2. เมื่อดำเนินการจัดการเรียนรู้ เรื่อง Digital Literacy และ E-Commerce เรียบร้อยแล้วเห็นควรวางแผนการติดตามผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้เพื่อจะรับรู้ถึงผลที่เกิดขึ้นในเชิงประจักษ์ รวมทั้ง จะได้รับรู้ถึงปัญหาอุปสรรค เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

3. กระตุ้นให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง และติดตามผลเป็นรายบุคคล ตลอดจนการให้คำแนะนำจนผู้เรียนประสบผลสำเร็จ เพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้ที่มารับบริการการจัดการศึกษาของ กศน.

การนิเทศการศึกษาต่อเนื่อง โครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ

5

ตามกฎบัตรอาเซียนมาตราที่ 34 ได้ระบุให้ใช้ภาษาทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ (The working language of ASEAN shall be English) ซึ่งหมายความว่าประชาชนใน 10 ประเทศอาเซียน จะต้องใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น นอกเหนือจากการใช้ภาษาประจำชาติหรือภาษาประจำท้องถิ่นของตนเอง ภาษาอังกฤษจึงมีความจำเป็นต่อการติดต่อสื่อสารในโลกแห่งข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีความเจริญก้าวหน้า และพัฒนาอย่างรวดเร็วมีผลให้การสื่อสารผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ สามารถทำได้สะดวก สำนักงาน กศน. จึงเห็นความสำคัญในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพให้แก่ประชาชน เพื่อพัฒนาศักยภาพของประชาชนในการติดต่อสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ และมีความพร้อมในการพัฒนาขีดความสามารถทางด้านทักษะภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารเพื่อการประกอบอาชีพได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่ของสถานศึกษา
 2. เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการอบรมตามโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และดำเนินชีวิตประจำวันได้
- จากการนิเทศการศึกษาต่อเนื่อง โครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ ของสถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี สรุปผลการนิเทศได้ ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า

สภาพที่พบ

จากการดำเนินการนิเทศ พบว่า สำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรี ได้มีนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ โดยมีเป้าหมาย จำนวน 90 คนต่ออำเภอละจำนวน 3 กลุ่มละ 30 คน โดยให้ดำเนินให้ดำเนินการตามแผนงานในไตรมาส 1 – 2 ปีงบประมาณ 2561

การจัดการเรียนรู้มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยสถานศึกษาได้มีการปรึกษาพูดคุย ชี้แจง และวางแผนร่วมกันในการจัดการเรียนรู้กับวิทยากร ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านการใช้และการสนทนาภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับกระบวนการ/วิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ที่ต้องการเรียนรู้เพื่อการนำไปใช้ได้จริง ซึ่งเท่ากับเป็นการพัฒนาวิทยากรให้มีความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

2. การดำเนินงาน (การจัดกระบวนการเรียนรู้)

สภาพที่พบ

การจัดการศึกษาต่อเนื่อง โครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ สถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี ได้ดำเนินการตามนโยบายทั้งสิ้น 11 อำเภอ จำนวน 33 กลุ่ม โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 984 คน กลุ่มเป้าหมาย ประกอบอาชีพ พนักงานของโรงแรม กลุ่มคนขับรถรับจ้าง พนักงานขาย เกษตรกร ประชาชนทั่วไป การดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการบูรณาการการเรียนรู้

ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและลักษณะงานอาชีพ เช่น พนักงานของโรงแรม การให้บริการของกลุ่มคนขับรถรับจ้าง พนักงานขาย การนำเสนอข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ และการสนทนาค้าขายในรูปแบบภาษาอังกฤษ โดยผสมผสานช่องทางการเรียนรู้ระหว่างการเรียนรู้ผ่านวิทยากรและการเรียนรู้ผ่าน Social media

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาได้กำหนดให้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน โดยมีค่าความพึงพอใจต่อวิทยากรเฉลี่ย เท่ากับ 4.54 (มาก) ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก เท่ากับ 4.44 (มาก) และการประเมินด้านการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ มีผลการประเมินเฉลี่ย เท่ากับ 4.17 (มาก)

เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานจัดการเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบ มีการจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษาเมื่อสิ้นสุดการจัดการศึกษาตามวงจรคุณภาพ (PDCA) ตามกำหนด

การนิเทศ

จากสภาพการดำเนินงานดังกล่าว ได้นำเสนอข้อนิเทศ ดังนี้

1. การสื่อสารภาษาอังกฤษ เป็นทักษะการสื่อสารที่ต้องมีการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญ และความมั่นใจ ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ควรปรับตารางการฝึกอบรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ได้เรียนรู้ผ่านมาในสถานการณ์ตรงกับกลุ่มเป้าหมายจริง
2. การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ เมื่อสิ้นสุดการอบรมแล้ว ควรมีการติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในงานอาชีพ โดยควรเว้นระยะในการติดตามผลประมาณ 1 – 2 เดือน เพื่อติดตามดูว่า กลุ่มเป้าหมายมีความคงสภาพในการนำความรู้ไปใช้ได้จริงหรือไม่ อย่างไร
3. สถานศึกษาควรนำผลการประเมินความพึงพอใจมาวิเคราะห์ผลว่า ผลการประเมินด้านวิทยากร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้มีผลการประเมินเป็นอย่างไร และมีประเด็นย่อยในแต่ละด้านประเด็นใดที่ดีหรือควรปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ คุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

3. ผลผลิต

สภาพที่พบ

การดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่อง โครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพพบว่า

ผลจากการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มเป้าหมายให้ความสนใจในการเรียนรู้ แต่ยังคงขาดความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษ อาจเป็นเพราะความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษยังไม่ดีพอ ไม่กล้าแสดงออกที่ต้องสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ

การนิเทศ

จากสภาพผลผลิตที่เกิดขึ้น ได้ให้ข้อนิเทศ ดังนี้

สถานศึกษาควรกำหนดและเน้นย้ำให้ผู้รับผิดชอบ ติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในงานอาชีพ โดยให้มีระยะเวลาในการติดตามผลหลังสิ้นสุดการอบรมประมาณ 1 – 2 เดือน เพื่อติดตามกลุ่มเป้าหมายมีการนำความรู้ไปใช้ และมีความคงสภาพความรู้เป็นอย่างไร

การนิเทศการศึกษาต่อเนื่อง การใช้ ICT และนวัตกรรมจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรม

ตามที่รัฐบาล ได้มีนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรโดยชี้นำเกษตรกรไทยต้องเป็น Smart Farmer คือ ต้องนำความรู้ หลักวิชาการ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ เข้ามาช่วยในการทำการเกษตร โดยทำให้น้อยลง ได้ผลผลิตมากขึ้น ใช้พื้นที่ให้น้อยลง ใช้น้ำให้น้อยลง ผลผลิตเพิ่มขึ้น สำนักงาน กศน. จึงได้จัดทำโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้พัฒนาความรู้ด้านการเกษตร และยกระดับเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ตามความเหมาะสมกับบริบท และความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน ผ่านวิธีการ และกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในการเป็น Smart Farmer ในเรื่องการทำเกษตร ตามความเหมาะสมของพื้นที่และเห็นช่องทางหรือการพัฒนาอาชีพ ด้านการเกษตร ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนที่ผ่านการอบรม สามารถยกระดับเป็น Smart Farmer ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จุดมุ่งหมาย

1. ใช้ ICT และนวัตกรรมจัดการกระบวนการเรียนรู้ ด้านเกษตรกร
2. เพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตร
3. สร้างช่องทาง การจำหน่ายสินค้า

จากการนิเทศการจัดการศึกษาต่อเนื่อง การใช้ ICT และนวัตกรรมจัดการกระบวนการเรียนรู้ ด้านเกษตรกร ของสถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี สรุปผลการนิเทศได้ ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า

สภาพที่พบ

จากการดำเนินการนิเทศ พบว่า สถานศึกษามีการศึกษาข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายจาก เกษตรอำเภอบนพื้นที่ เพื่อการทำหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้ วิธีการดำเนินงานจากโครงการที่สำนักงาน กศน. กำหนด เช่น การเป็นเกษตรกร การบริหารปัจจัยการผลิต โดยออกแบบกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และใช้เทคโนโลยีประกอบการจัดกิจกรรม

การจัดการเรียนรู้ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาได้มีการปรึกษา พุดคุย ชี้แจง และวางแผนร่วมกันในการจัดการเรียนรู้กับวิทยากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเทคนิคการถ่ายทอดเนื้อหา เกี่ยวกับเนื้อหา กระบวนการ/วิธีการจัดการ เรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ที่ต้องการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ได้จริง

2. การดำเนินงาน (การจัดการกระบวนการเรียนรู้)

สภาพที่พบ

การดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่อง การใช้ ICT และนวัตกรรมจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้กับเกษตรกร ของสถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี โดยมีนโยบายให้ กศน.ตำบล 92 แห่ง ดำเนินการจัดโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmers จำนวน 18 ชั่วโมง (3 วัน) โดยให้ความรู้เบื้องต้นแก่ผู้เข้ารับการอบรมให้ครบทุกหัวข้อ จำนวน 6 หัวข้อ ดังนี้

- 1 ความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มเป้าหมาย เช่น การเป็นเกษตรกร หรือกิจกรรมอาชีพ และผลผลิต ในพื้นที่ของแต่ละตำบล/แขวง
- 2 การเข้าถึงข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ เช่น การเข้าถึงแหล่งข้อมูลผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจาก internet, Mobile Phone, Smart Phone สำหรับสืบค้นข้อมูลทางเกษตร
- 3 การบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด เช่น การบริหารปัจจัยการผลิต และการตลาด รวมถึงการจัดการของเหลือจากการผลิตที่มีประสิทธิภาพ (Zero waste management)
- 4 ความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค เช่น ความรู้ด้านกระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่น ๆ
- 5 ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม เช่น มีความรู้ด้านกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะ และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Green Economy)
- 6 ความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร เช่น มีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพ รักและหวงแหนพื้นที่ และอาชีพทางการเกษตรไว้ให้รุ่นต่อไป มีความสุข และพึงพอใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรโดยการทำกิจกรรมทางการเกษตรในแปลงด้วยตัวเอง และปรับปรุงกระบวนการผลิตทางการเกษตรให้ดีขึ้นจากข้อมูลหรือองค์ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม และสามารถยืนยันได้ว่าการประกอบอาชีพเกษตรกรทำให้มีรายได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการเป็น Smart Farmers และเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการทำการเกษตรตามความเหมาะสมของพื้นที่และเห็นช่องทางหรือการพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรและประชาชนจังหวัดชลบุรีที่มีความสนใจเข้ารับการอบรม แต่ด้วยการประชาสัมพันธ์ที่ดีและมีคนสนใจเข้าร่วม จึงทำให้มีผู้สนใจอบรมในพื้นที่ จำนวน 1,687 คน และคาดหวังให้เกษตรกรและประชาชนของจังหวัดชลบุรี ที่เข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 80 มีความรู้ความเข้าใจในการเป็น Smart Farmers การทำการเกษตร ตามความเหมาะสมของพื้นที่และเห็นช่องทางหรือการพัฒนาอาชีพ ซึ่งได้รับความพึงพอใจในระดับ ดีมาก

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

1. 2.1. การประชาสัมพันธ์รอกอบการ จัดโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmers

การประชาสัมพันธ์ Smart Farmer ทั้งหน่วยงาน กศน. และสำนักงานเกษตร ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และความต้องการของชุมชน รวมทั้งการเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตร และสร้างช่องทางการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางต่างๆ โดยตระหนักถึงคุณภาพของผลผลิตความปลอดภัย ให้กับเกษตรกรและประชาชน ที่สนใจได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ . เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการเป็น Smart Farmers เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการทำการเกษตร

ตามความเหมาะสมของพื้นที่และเห็นช่องทางหรือการพัฒนาอาชีพ ที่สำคัญคือประชาชนที่ผ่านการอบรมสามารถยกระดับเป็น Smart Farmers ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2 การเบิกจ่ายงบประมาณ

หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายงบประมาณมีความชัดเจน มีคู่มือวิธีการดำเนินงาน หัวข้อการอบรม และการรายงานผลทำได้สะดวก รวดเร็ว

2.3 ภาวการณ์เครือข่าย กศน.ตำบล แต่ละแห่งสามารถดำเนินการจัดโครงการ Smart Farmer ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากเครือข่ายให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทั้งเครือข่ายเกษตรกร เครือข่าย กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ในการจัดหาวิทยากร บุคคล วัสดุต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินงานจนประสบความสำเร็จ

3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

เกษตรกรมีพื้นฐานทางการศึกษาไม่เท่าเทียมกัน ทั้งที่มีอาชีพเกษตรกร แต่มีความชำนาญในเรื่องเกษตรแตกต่างกัน เช่น นาข้าว ไร่ อ้อย ไร่มัน พืชสวนครัว พืชไฮโดรโปนิก เห็ดนางฟ้า เลี้ยงปลา เลี้ยงหมู เป็นต้น ซึ่งการเปรียบเทียบให้เห็นเพื่อให้ความรู้เชิงลึก และเกิดประโยชน์สูงสุดสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และพัฒนาให้เป็น Smart Farmers ได้เป็นไปได้ยาก

4. ข้อเสนอแนะ

วิทยากรและครู กศน. ต้องใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ฝึกให้ผู้เข้าอบรมมีความเห็นด้วย เห็นต่างในระดับที่พอดี ไม่เอนเอียง ให้ความสำคัญต่อความเชี่ยวชาญของแต่ละคนและสามารถรวบรวมความคิดเห็นให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อพัฒนาไปสู่ Master Trainer ของโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmers ในปีถัดไป

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร สถานศึกษาใช้วิธีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การประเมินผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีผลการประเมินคิดเป็นร้อยละ 80 การประเมินหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีผลการประเมินเฉลี่ย เท่ากับ 4.21 (มาก) การประเมินวิทยากร มีผลการประเมินเฉลี่ย เท่ากับ 4.54 (มาก) และการประเมินความพึงพอใจ มีผลการประเมินเฉลี่ย เท่ากับ 4.22 (มาก)

เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานจัดการเรียนรู้ผู้รับผิดชอบ มีการจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษา เมื่อสิ้นสุดการจัดการศึกษาตามวงจรคุณภาพ (PDCA)

ผู้รับผิดชอบโครงการส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ตามระบบ แต่ที่มีการติดตามผลบ้างแล้ว พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีการนำความรู้ไปใช้ในการปลูกผักไร้สารพิษ และการนำผลผลิตเสนอขายผ่าน Social media สามารถสร้างรายได้

การนิเทศ

จากสภาพการดำเนินงานดังกล่าว ได้นำเสนอข้อนิเทศ ดังนี้

1. การใช้ ICT และนวัตกรรมจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรม เป็นทักษะในการใช้และทำงาน ดังนั้น การจัดการเรียนรู้โดยนำหลักการ STEM Education ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่เหมาะสม เพราะจะทำให้กลุ่มเป้าหมายได้ทดลองและได้รับผลจากการทดลองที่เกิดขึ้นด้วยตนเองเกิดเป็นองค์ความรู้นำไปสู่การพัฒนางานอาชีพได้ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์ และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง

2. เมื่อสิ้นสุดการอบรมแล้ว ควรมีการติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในงานอาชีพ โดยควรเว้นระยะในการติดตามผลประมาณ 1-2 เดือน เพื่อติดตามดูว่า กลุ่มเป้าหมายมีการนำความรู้ไป

ใช้ได้จริงหรือไม่ อย่างไร

3. สถานศึกษา ควรนำผลการประเมินความพึงพอใจมาวิเคราะห์ผลว่า ผลการประเมินแต่ละด้านมีผลการประเมินเป็นอย่างไร และมีประเด็นย่อยใดในแต่ละด้านที่ดีหรือควรปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ คุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

3. ผลผลิต

สภาพที่พบ

การดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่อง การใช้ ICT และนวัตกรรมจัดการกระบวนการเรียนรู้ ด้านเกษตรกรรม พบว่า

1. ผลจากการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มเป้าหมายให้ความสนใจในการเรียนรู้เนื้อหาโดยรวมจะมีเพียงบางเนื้อหาที่กลุ่มเป้าหมายต้องทำความเข้าใจโดยใช้เวลานาน เช่น การนำเสนอขาย ผลผลิตทาง Social media การทดลองโดยใช้หลักการ STEM Education
2. กลุ่มเป้าหมายบางคน สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ทันที เช่น การนำเสนอข้อมูลเพื่อการจำหน่ายสินค้าผ่านทาง Social media

การนิเทศ

จากสภาพผลผลิตที่เกิดขึ้น ได้ให้ข้อนิเทศ ดังนี้

1. สถานศึกษา ควรกำหนดและเน้นย้ำให้ผู้รับผิดชอบ ติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในงานอาชีพ โดยให้มีระยะเวลาในการติดตามผลหลังสิ้นสุดการอบรมประมาณ 1 – 2 เดือน เพื่อติดตามดูว่ากลุ่มเป้าหมายมีการนำความรู้ไปใช้ มีความคงสภาพความรู้ และมีการพัฒนาความรู้ต่อยอดเป็นอย่างไร
2. โครงการ Smart Farmers สถานศึกษาควรคัดกรองกลุ่มเป้าหมายที่ประกอบอาชีพเกษตรกรในพื้นที่เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถให้แก่ผู้เรียนในการพัฒนาอาชีพของตนให้มีประสิทธิภาพ

การนิเทศการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

7

การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมความรู้ความสามารถของบุคคล เพื่อให้สามารถจัดการกับตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีความสุขและความสงบสุขตามสภาพความปลอดภัยในสังคม โดยการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีความรู้ เจตคติ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข โดยการจัดการกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เป็นการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยให้กลุ่มเป้าหมายได้ฝึกคิด วิเคราะห์ ปฏิบัติ และการแก้ปัญหา เมื่อกลุ่มเป้าหมายผ่านกระบวนการทั้ง 4 ขั้นตอนดังกล่าวแล้ว จะสามารถพัฒนาทักษะชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมได้ต่อไป ทั้งนี้ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตพื้นฐานที่จำเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านสุขภาพอนามัยและการป้องกันโรคภัย
2. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การบรรเทาและป้องกันสาธารณภัย และการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน การจราจร
3. ด้านการอนุรักษ์ ทำนุบำรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

จากการนิเทศการจัดการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของสถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี สรุปผลการนิเทศได้ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า

สภาพที่พบ

จากการดำเนินการนิเทศ พบว่า สถานศึกษามีความพยายามที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้สอดคล้องตรงตามความต้องการของชุมชน โดยใช้หลักสูตรเก่าที่สถานศึกษามีอยู่แล้ว โดยปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตร ให้มีความทันสมัย ทันเหตุการณ์ ตามความต้องการของชุมชนกลุ่มเป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาประเทศ

การจัดการเรียนรู้ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นและมีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในชุมชน สังคม โดยในการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาได้มีการประสานบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะเรื่องมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ แต่ทั้งนี้ วิทยากรที่มาให้ความรู้นั้น ส่วนใหญ่สถานศึกษา

ยังไม่ได้มีการพัฒนาวิทยากรให้มีความเข้าใจในการออกแบบกระบวนการ/วิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักการการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

2. การดำเนินงาน (การจัดการกระบวนการเรียนรู้)

สภาพที่พบ

การดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของสถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี ดำเนินการตามนโยบายทั้งสิ้น 55 โครงการ มีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวนทั้งสิ้น 1,521 คน กลุ่มเป้าหมายเป็นประชาชนทั่วไป ประกอบด้วย 4 ทักษะชีวิตพื้นฐาน ดังนี้

1. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จำนวน 18 โครงการ มีเนื้อหา
กิจกรรมเกี่ยวกับ

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
การส่งเสริมให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา
การขับขี่ปลอดภัย
การรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี
การเสริมสร้างทักษะเพื่อชีวิต

2. ด้านสุขภาพอนามัยและการป้องกันโรคภัย จำนวน 16 โครงการ
มีเนื้อหากิจกรรมเกี่ยวกับ

การส่งเสริมคุณภาพผู้สูงอายุ
การเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุ
การเดินเพื่อสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ
อาหารเพื่อสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ

3. ด้านการอนุรักษ์ ทำนุบำรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
จำนวน 5 โครงการ มีเนื้อหากิจกรรมเกี่ยวกับ

การส่งเสริมการกำจัดขยะ
การอนุรักษ์ รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
การอนุรักษ์ป่าชายเลน

4. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์
จำนวน 16 โครงการ มีเนื้อหากิจกรรมเกี่ยวกับ

การส่งเสริมประชาธิปไตย
การดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการบูรณาการการเรียนรู้
ให้มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในชุมชน สังคม
การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร สถานศึกษาส่วนใหญ่กำหนดให้มีการวัดและประเมินผล
อย่างเป็นระบบได้แก่ การประเมินผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หลักสูตร มีผลการประเมินคิดเป็นร้อยละ
90 การประเมินหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีผลการประเมินเฉลี่ย เท่ากับ 4.27 (มาก) การ
ประเมินวิทยากร มีผลการประเมินเฉลี่ย เท่ากับ 4.35 (มาก) และการประเมินความพึงพอใจ มีผลการ
ประเมินเฉลี่ย เท่ากับ 4.41 (มาก) โดยเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานจัดการเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบส่วนใหญ่ จัดทำ
รายงานผล
การจัดการศึกษาเมื่อสิ้นสุดการจัดการศึกษาตามวงจรคุณภาพ (PDCA)

การนิเทศ

จากสภาพการดำเนินงานดังกล่าว ได้นำเสนอข้อนิเทศ ดังนี้

1. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้จึงควรเน้นให้กลุ่มเป้าหมายได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่กำหนดได้แก่ การฝึกคิด วิเคราะห์ ปฏิบัติ และการแก้ปัญหา เพื่อให้เป็นลักษณะนิสัยนำไปสู่การพัฒนาทักษะชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้แล้ว ควรมีการติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการศึกษาเรียนรู้ในเนื้อหาที่ใกล้ชิดกับการดำรงชีวิต เช่น การขับขี่ปลอดภัย การกำจัดขยะ เพศศึกษา การเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุ การเดินเพื่อสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ อาหารเพื่อสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อติดตามว่า จากเนื้อหาความรู้ กลุ่มเป้าหมายได้มีการนำความรู้ไปใช้ได้หรือไม่ อย่างไร

3. สถานศึกษาควรนำผลการประเมินความพึงพอใจมาวิเคราะห์ผลว่า ผลการประเมินแต่ละด้านมีผลการประเมินเป็นอย่างไร และมีประเด็นย่อยใดในแต่ละด้านที่ดีหรือควรปรับปรุง ให้มีประสิทธิภาพ คุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

3. ผลผลิต

สภาพที่พบ

การดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต พบว่า ผลจากการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มเป้าหมายให้ความสนใจในการเรียนรู้เนื้อหา โดยเฉพาะหลักสูตรที่มีเนื้อหาใกล้ชิดกับการดำรงชีวิต เช่น การขับขี่ปลอดภัย การจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุ

การนิเทศ

จากสภาพผลผลิตที่เกิดขึ้น ได้ให้ข้อนิเทศ ดังนี้
สถานศึกษาควรกำหนดและเน้นย้ำให้ผู้รับผิดชอบ ติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยให้มีระยะเวลาในการติดตามผลหลังสิ้นสุดการอบรมเพื่อติดตามดูว่า กลุ่มเป้าหมายมีการนำความรู้ไปใช้ มีความคงสภาพความรู้ และมีการพัฒนาความรู้ได้อย่างไร

การนิเทศการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

8

การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยให้ประชาชน ชุมชนร่วมกันรับผิดชอบ และเห็นถึงความสำคัญในการฟื้นฟูพัฒนาสังคมและชุมชนของตนเอง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ มีการบูรณาการความรู้ ประสบการณ์ และทักษะอาชีพให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและชุมชนโดยรวม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ นำไปสู่สังคมที่เข้มแข็ง มีความเอื้ออาทรต่อกันและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน 5 ด้าน คือ

1. ด้านเศรษฐกิจ
2. ด้านการเมือง
3. ด้านสังคม
4. ด้านสิ่งแวดล้อม
5. ด้านศิลปวัฒนธรรม

จากการนิเทศการจัดการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ของสถานศึกษา ในกำกับสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี สรุปผลการนิเทศได้ ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า

สภาพที่พบ

จากการดำเนินการนิเทศ พบว่า สถานศึกษามีความพยายามที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนให้สอดคล้องตรงตามความต้องการของชุมชน เป็นหลักสูตรเก่าที่สถานศึกษามีอยู่แล้วปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้ความทันสมัย ทันเหตุการณ์ ตามความต้องการของชุมชนกลุ่มเป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาประเทศ

เนื้อหากิจกรรมมีความทันสมัยทันเหตุการณ์ตามความต้องการของชุมชนและแนวทางการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ ในการจัดการเรียนรู้ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของชุมชน สังคม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจ ทักษะ และมีเจตคติที่ชัดเจนมากขึ้น ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบรรยาย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการปฏิบัติจริง รวมทั้งประสานบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะเรื่องมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ ได้ร่วมกับสถานศึกษาในการทำความเข้าใจและร่วมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ผู้ใหญ่ ความต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ ซึ่งเท่ากับสถานศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาวิทยากรอย่างต่อเนื่อง

2. การดำเนินงาน (การจัดการกระบวนการเรียนรู้)

สภาพที่พบ

การจัดการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน สถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี มีการดำเนินการตามนโยบายทั้งสิ้น 25 โครงการ จำนวนผู้เข้าร่วม 985 คน

กลุ่มเป้าหมายเป็นประชาชนในพื้นที่ ประกอบด้วย 10 กิจกรรม ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ จำนวน 4 โครงการ มีเนื้อหากิจกรรมเกี่ยวกับ

การส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่

การเรียนรู้และสร้างผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรเพื่อสร้างรายได้

ด้านสังคม จำนวน 10 โครงการ มีเนื้อหากิจกรรมเกี่ยวกับ

ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์ชาติไทย

การส่งเสริมเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ประชาธิปไตยกับการเป็นพลเมืองดี

การส่งเสริมและคุ้มครองผู้บริโภค

ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 12 โครงการ มีเนื้อหากิจกรรมเกี่ยวกับ

การจัดการขยะในครัวเรือนและชุมชน

ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติและการป้องกันภัย

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

การดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการบูรณาการการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในชุมชน สังคม

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาส่วนใหญ่กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบได้แก่ การประเมินผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หลักสูตร มีผลการประเมินคิดเป็นร้อยละ 90.03 การประเมินหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีผลการประเมินเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 (มาก) การประเมินวิทยากร มีผลการประเมินเฉลี่ย เท่ากับ 4.32 (มาก) และการประเมินความพึงพอใจ มีผลการประเมินเฉลี่ย เท่ากับ 4.41 (มาก) โดยร้อยละ 100 ของหลักสูตรสถานศึกษาได้มีการอนุมัติการจบหลักสูตรตามระเบียบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานจัดการเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบโดยส่วนใหญ่จัดทำรายงานผลการจัดการศึกษาเมื่อสิ้นสุดการจัดการศึกษาตามวงจรคุณภาพ (PDCA)

การนิเทศ

จากสภาพการดำเนินงานดังกล่าว ได้นำเสนอข้อนิเทศ ดังนี้

1. การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ดังนั้น ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชนร่วมกันรับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ บูรณาการความรู้ ประสบการณ์ และทักษะอาชีพให้เกิดประโยชน์ต่อการฟื้นฟูพัฒนาสังคมและชุมชนของตนเอง ส่งเสริมพัฒนาสังคมให้มีความเข้มแข็งและเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

2. เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้แล้ว ควรมีการติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาสังคมชุมชนอะไร อย่างไร เพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. สถานศึกษา ควรนำผลการประเมินความพึงพอใจมาวิเคราะห์ผลว่า ผลการประเมินแต่ละด้านมีผลการประเมินเป็นอย่างไร และมีประเด็นย่อยใดในแต่ละด้านที่ดีหรือควรปรับปรุง

ให้มีประสิทธิภาพ คุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

3. ผลผลิต

สภาพที่พบ

การดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน พบว่า ผลจากการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มเป้าหมายให้ความสนใจในการเรียนรู้เนื้อหา โดยเฉพาะหลักสูตร / กิจกรรม ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบริบทของชุมชน เช่น การตัดแยกขยะภายในครัวเรือน การเรียนรู้เรื่องเทคโนโลยี

การนิเทศ

จากสภาพผลผลิตที่เกิดขึ้น ได้ให้ข้อนิเทศ ดังนี้
สถานศึกษาควรกำหนดและเน้นย้ำให้ผู้รับผิดชอบ ติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ ในการดำรงชีวิต โดยให้มีระยะเวลาในการติดตามผลหลังสิ้นสุดการอบรมเพื่อติดตามดูว่า กลุ่มเป้าหมาย มีการนำความรู้ไปใช้ และมีการพัฒนาความรู้อย่างไร

การนิเทศติดตามการนิเทศการศึกษาตามอัยาศัย

9

การศึกษาตามอัยาศัย เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคล ซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามความสนใจ ความต้องการ โอกาส ความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล โดยมีเป้าหมายเพื่อ 1) ผู้รับบริการได้รับความรู้และทักษะพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) ผู้รับบริการได้เรียนรู้สาระที่สอดคล้องกับความสนใจและความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพชีวิตทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม 3) ผู้รับบริการ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์และเทียบโอนผลการเรียนกับการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ การดำเนินงานการจัดการศึกษาตามอัยาศัย สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. มีการดำเนินงานใน 4 รูปแบบได้แก่ 1) ห้องสมุดประชาชน 2) บ้านหนังสือชุมชน 3) ห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด 4) การให้บริการรถห้องสมุดเคลื่อนที่

จากการนิเทศการจัดการศึกษาตามอัยาศัยทุกรูปแบบ ของสถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี สรุปผลการนิเทศได้ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า

สภาพที่พบ

จากการดำเนินการนิเทศ พบว่า

สำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรี ได้รับพระราชทานห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอพนัสนิคม ซึ่งได้ดำเนินการเปิดอย่างเป็นทางการในวันที่ 15 มิถุนายน 2561 ณ อำเภอพนัสนิคม เพื่อให้บริการประชาชนในพื้นที่อำเภอพนัสนิคม และผู้ที่สนใจทั่วไปโดยจังหวัดชลบุรีมีห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำนวน 3 แห่ง คือ อำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ และอำเภอพนัสนิคม

ห้องสมุดประชาชนทุกแห่งมีการจัดทำฐานข้อมูลได้แก่ ทะเบียนหนังสือ ทะเบียนวารสาร ทะเบียนพัสดุที่ไม่ใช่หนังสือ ทั้งนี้ในส่วนของฐานข้อมูลสมาชิก ผู้ใช้บริการ และข้อมูลหนังสือ ได้ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลด้วยโปรแกรม Pls แต่ห้องสมุดประชาชนทุกแห่งขาดการทำฐานข้อมูลความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

สำหรับความพร้อมในการบริการของห้องสมุดประชาชนพบว่า ห้องสมุดประชาชนทุกแห่งมีความพร้อมในด้านหนังสือเป็นหลัก แต่ในส่วนของเครื่องเล่นสำหรับเด็ก สื่อการเรียนรู้อื่นๆ และคอมพิวเตอร์ ยังมีความความพร้อม ความสมบูรณ์ และความทันสมัยในการให้บริการ ทั้งนี้ ห้องสมุดประชาชนทุกแห่งมีความพร้อมในการให้บริการสัญญาณ WIFI

ในส่วนของการวางแผนการดำเนินงาน พบว่า ห้องสมุดประชาชนทุกแห่ง ไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูล SWOT เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานเฉพาะ แต่ได้ใช้ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล SWOT ของสถานศึกษานำมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน ได้แก่ การวางแผนการจัดกิจกรรม การวางแผนการพัฒนาสภาพแวดล้อม และการวางแผนการจัดหาสื่อ (หนังสือ) โดยแผนงาน โครงการผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับในส่วนของการวางแผนพัฒนาตนเอง (IDP) และการวางแผนการพัฒนาสื่อ/กิจกรรม ห้องสมุดทุกแห่งขาดการดำเนินงานที่ชัดเจน

การบริหารจัดการการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่า สำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรี ดำเนินงานโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของห้องสมุดประชาชน โดยจะนำผลการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนทุกแห่ง มานำเสนอในที่ประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ตลอดจนการแนวคิดในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมตามอัธยาศัยเป็นประจำทุกเดือน โดยเคลื่อนที่เวทีการประชุมไปยังห้องสมุดประชาชนในแต่ละพื้นที่ของจังหวัดชลบุรี ห้องสมุดประชาชนมีการสรรหาอาสาสมัครส่งเสริมการอ่านประจำห้องสมุดแต่ยังไม่เป็นทางการ เพราะขาดการประกาศเพื่อจัดตั้งให้บุคคลเป็นอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน ทั้งนี้ ในการดำเนินงาน ห้องสมุดประชาชนทุกแห่งมีการประสานความร่วมมือจากหน่วยงาน บุคคล เพื่อสนับสนุนทรัพยากรในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

การดำเนินงานการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยห้องสมุดประชาชนทุกแห่ง มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทาง Social media เช่น Facebook เป็นต้น รวมถึงดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อการแจ้งข้อมูลข่าวสารในการประชุมประจำเดือนทั้งในระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน แต่ยังคงขาดระบบในการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน ทั้งนี้ ได้มีความพยายามที่จะพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

บ้านหนังสือชุมชน มีจำนวนทั้งสิ้น 92 แห่ง ใน 11 อำเภอ โดยตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ประชาชนสามารถเข้าใช้บริการได้สะดวกพร้อมทั้งมีผู้ดูแลรับผิดชอบ การดำเนินการส่วนใหญ่มีการจัดทำฐานข้อมูลมีการสำรวจความต้องการของผู้ใช้บริการ แต่ไม่ได้มีการนำข้อมูลมาจัดทำฐานข้อมูลความต้องการของผู้ใช้ บริการ ทั้งนี้ในการดำเนินงาน ยังขาดการประชาสัมพันธ์ และการพัฒนาผู้ดูแลรับผิดชอบบ้านหนังสือชุมชน อย่างต่อเนื่อง

ห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด มีจำนวน 11 แห่ง ใน 11 อำเภอ โดยจัดตั้งอยู่ในพื้นที่บริเวณชุมชนทั่วไป โดยในบางพื้นที่ได้จัดการกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ไปยังตลาดนัดในแต่ละตำบลและร่วมกับภาคีเครือข่าย เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้บริการได้สะดวก มีการจัดนำชั้นวางหนังสือมาแสดงหนังสือพร้อมให้บริการ โดยมีการหมุนเวียนหนังสือเพื่อการบริการเป็นระยะ พร้อมกันนี้ได้มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ส่วนใหญ่มีจิตอาสาสนับสนุนในการดูแลชั้นวางหนังสือ และหนังสือให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ ในการดำเนินงานได้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งข่าวสารการบริการผ่านสื่อท้องถิ่น

เช่น หอกระจายข่าว เสียงตามสายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รถห้องสมุดเคลื่อนที่ สำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรีได้ให้สถานศึกษาในสังกัดจัดทำแผนการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามอัธยาศัย การส่งเสริมการอ่าน เพื่อขอให้รถห้องสมุดเคลื่อนที่ไต่ลงไปที่ให้บริการประชาชนในพื้นที่ตามแผนการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา

การนิเทศ

จากสภาพปัจจัยนำเข้าที่เกิดขึ้น ได้ให้ข้อนิเทศ ดังนี้

1. สถานศึกษา โดยบรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนควรให้ความสำคัญกับการจัดทำฐานข้อมูลความต้องการของผู้ใช้บริการ เพื่อให้มีข้อมูลเพียงพอนำไปสู่การจัดหาหนังสือเพื่อ

บริการได้ตรงกับความต้องการที่แท้จริง

2. บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน ควรวางแผนในการประชาสัมพันธ์ให้ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ ไม่ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ตามวาระของกิจกรรมเท่านั้น เพราะจะทำให้การรับรู้ข่าวสารข้อมูลขาดความต่อเนื่อง

3. บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน ควรมีการประสานงานร่วมกับครู กศน. ตำบล เพื่อให้มีข้อมูลนำไปใช้ในการผลิตสื่อสนับสนุนการอ่านในพื้นที่นอกเหนือจากการบริการหนังสือ

2. การดำเนินงาน

สภาพที่พบ

ห้องสมุดประชาชน มีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ โดยมีความพยายามประสานการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านแต่จากการดำเนินงานบรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน ยังไม่สามารถสะท้อนผลที่เกิดการจัดกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัยได้อย่างชัดเจนนอกจากผลการประเมินความพึงพอใจ เป็นเพราะขาดการจัดทำรอบกิจกรรมในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งยังไม่มีขยายผลในการประสานงานรับสมัคร หน่วยงานบุคคล เพื่อเป็นเครือข่าย/อาสาสมัครส่งเสริมการอ่านให้กระจายมากขึ้น และยังไม่มีการประสานงานร่วมกับครู กศน. ตำบล ในการผลิตหรือจัดหาสื่อเพื่อบริการการส่งเสริมการอ่านให้แก่ประชาชนในพื้นที่

บ้านหนังสือชุมชน และห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยจัดสถานที่ให้น่าเข้าใช้บริการจัดหนังสือหมุนเวียนและจัดหนังสือให้อยู่ในสภาพที่อ่านได้ด้วยความร่วมมือจากครู กศน. ตำบล ในการนำหนังสือไปหมุนเวียนตามวาระที่กำหนด ทั้งนี้บ้านหนังสือชุมชนและห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาดบางแห่ง ผู้ใช้บริการให้ความสนใจที่จะยืมหนังสือไปอ่านที่บ้านพร้อมกันนี้ การดำเนินงาน ได้รับการสนับสนุนจากบุคคล หน่วยงานในพื้นที่ในการบริจาคหนังสือ ชั้นวางหนังสือ เพื่อร่วมขับเคลื่อนส่งเสริมการอ่านให้แก่ประชาชนในพื้นที่

การนิเทศ

จากสภาพการดำเนินงานที่เกิดขึ้น ได้ให้ข้อนิเทศ ดังนี้

1. บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน ควรได้มีการประสานงานเพื่อสร้างความร่วมมือกับครู กศน. ตำบล ในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในพื้นที่ เช่น การจัดทำเนื้อหาย่อ (Content Brief) พร้อมการทำ QR Code เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาเนื่อง ซึ่งการดำเนินงานตามแนวทางนี้ จะเกิดประโยชน์ต่อผู้รับบริการในการเรียนรู้เนื้อหาผ่านเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของการศึกษาตามอัธยาศัย และเป็นการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาต่อเนื่องที่แต่เดิมเป็นการจัดการเรียนรู้ด้วยวิทยากรเท่านั้น แต่ตามแนวทางนี้ จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยีควบคู่กับการบรรยายและการฝึกทักษะจากวิทยากรด้วย

2. บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน ควรจัดทำกรอบกิจกรรมเพื่อเป็นการกำหนดแนวทางและเป้าหมายว่า กิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัยที่จัดดำเนินการนี้ ผู้รับบริการจะได้รับความรู้หรือประสบการณ์หรือทักษะด้านใดเมื่อเข้ามาใช้บริการ โดยการจัดทำกรอบกิจกรรม ประกอบด้วย

- 1) ชื่อกิจกรรม
- 2) กลุ่มเป้าหมาย
- 3) วัตถุประสงค์ของกิจกรรม
- 4) แนวทางหรือวิธีการจัดกิจกรรม
- 5) สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ และ
- 6) การประเมินผล

3. ผลผลิต

สภาพที่พบ

ห้องสมุดประชาชนเริ่มมีการประสานงานกับครู กศน. ตำบล เพื่อร่วมกันสนับสนุนการจัดทำเนื้อหาการเรียนรู้สนับสนุนการศึกษาต่อเนื่อง โดยบรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน นำความต้องการมาจัดทำเนื้อหาย่อ (Content Brief) พร้อมการทำ QR Code แล้วส่งกลับให้ครู กศน.ตำบล นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้แก่ประชาชนในเวทีต่างๆ ของชุมชน ทั้งนี้ บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน ได้นำเนื้อหาย่อ (Content Brief) ที่ได้ทำ QR Code แล้วไปเผยแพร่ผ่านทางช่องทางสื่อประเภทต่างๆด้วย สำหรับการพัฒนาการจัดกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย ได้มีการนำรถห้องสมุดเคลื่อนที่ออกให้บริการในพื้นที่จังหวัดชลบุรี โดยได้ร่วมมือกับหน่วยงาน/สถานศึกษาในพื้นที่เพื่อให้บริการประชาชน ประกอบด้วย โครงการจังหวัดเคลื่อนที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีเคลื่อนที่ เทศบาลเคลื่อนที่ กิจกรรมของสถานศึกษาในสังกัด 11 อำเภอ และหน่วยงาน/สถานศึกษาจากสังกัดอื่น

จากการดำเนินงานดังกล่าว เป็นการดำเนินงานในลักษณะการบริการเชิงรุกเพื่อการกระจายการบริหารให้ทั่วถึงทุกชุมชนหมู่บ้าน และภาคีเครือข่ายได้ช่วยสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

บ้านหนังสือชุมชน และห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด เมื่อมีการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยแล้ว พบว่า มีบุคคล หน่วยงานให้การสนับสนุนดูแลมากขึ้น และจากการประเมินความพึงพอใจ พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจในระดับดี และมีอัตราการอ่านของประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การนิเทศ

จากสภาพผลผลิตที่เกิดขึ้น ได้ให้ข้อนิเทศ ดังนี้

1. สถานศึกษาควรเน้นย้ำให้บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน ร่วมมือกับครู กศน. ตำบล ในการร่วมขับเคลื่อนการศึกษาตามอัธยาศัยให้แก่ประชาชนในพื้นที่บริการให้มากขึ้น
2. สถานศึกษาควรพิจารณากำหนดรูปแบบหรือระบบการดำเนินงานให้ภาระงานของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สนับสนุนการดำเนินงานซึ่งกันและกันให้มากขึ้น

การนิเทศ กศน.ตำบล 4 G

10

ตามนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ปีงบประมาณ 2561 กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา โดยการพลิกโฉม กศน. ตำบล สู่ “กศน.ตำบล 4 G” ได้แก่

Good Teacher : ครู กศน. มีความเป็น “ครูมืออาชีพ” สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

Good Place Best Check-In : สภาพแวดล้อมสวยงาม สะอาด บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้

Good Activities : มีกิจกรรมที่ยืดหยุ่น หลากหลาย

Good Partnership : มีภาคีเครือข่ายที่ดี สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างเข้มแข็ง

จากการนิเทศ กศน.ตำบล 4 G ของสถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี สรุปผลการนิเทศในภาพรวมของ กศน.ตำบล 4 G ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า

สภาพที่พบ

จากการดำเนินการนิเทศ พบว่า

1. ครู กศน. ตำบล ได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้แก่

1. การนำเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนการสอน

และการประชาสัมพันธ์

2. การอบรมโครงการพัฒนาครู กศน.หลักสูตรวิทยากรประวัติศาสตร์ชาติไทย

3. การลงทะเบียนเรียนวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย แผนการเรียนการสอน

วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย

4. การอบรมครู กศน.ในการใช้โปรแกรมการบริหารจัดการงานการศึกษาต่อเนื่อง

5. การใช้ Digital Literacy และ E-Commerce

6. การใช้สื่อการสอนและการใช้เทคโนโลยีในการช่วยสอน Google Classroom

และ Classstart)

2. ครู กศน. ตำบล ได้รับการส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมพัฒนาจากสำนักงาน กศน.

จังหวัดชลบุรี ในรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงระดับพื้นที่

3. การขับเคลื่อนการพัฒนาครู มีสถานศึกษาที่ยังไม่มีการใช้กระบวนการ PLC

ในการขับเคลื่อนเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครู กศน. ตำบล

4. ครู กศน. ตำบล ยังยึดติดกับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อแสวงหาความรู้เท่านั้น

มีผลให้ครู กศน. ตำบล ขาดทักษะในการผลิตสื่อและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้ทันการ

สภาพ
การเปลี่ยนแปลง

5. ครู กศน. ตำบล มีความพยายามในการพัฒนาสภาพแวดล้อมของ กศน. ตำบล ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ เช่น การจัดมุม 4 ศูนย์ ของ กศน.ตำบล

6. การดำเนินงานจัดกิจกรรมการศึกษาของ ครู กศน. ตำบล มีการประสานงานร่วมกับ บุคคล หน่วยงานในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของ กศน. ตำบลมากขึ้น

7. การจัดกิจกรรม กศน. ของ กศน. ตำบลส่วนใหญ่ มีความสอดคล้องและเป็นไปตาม ความต้องการของชุมชนและกลุ่มเป้าหมาย แต่ที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการจัดกิจกรรม กศน. ให้เป็นไปตาม ความต้องการของชุมชนและกลุ่มเป้าหมายได้ทั้งหมด เนื่องจากการกำหนดแผนใน DMIS มีการระบุประเภท ของกิจกรรมตามแผนกิจกรรมและแผนงบประมาณที่สำนักงาน กศน. ได้กำหนดและระบุไว้ จึงมีผลทำให้ การวางแผนในการดำเนินงานเชิงพื้นที่ต้องปรับไปตามแผนกิจกรรมและแผนงบประมาณที่สำนักงาน กศน. กำหนด

การนิเทศ

จากสภาพปัจจัยนำเข้าที่เกิดขึ้น ได้ให้ข้อนิเทศ ดังนี้

1. ใช้กระบวนการ PLC ในการขับเคลื่อนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ การพัฒนาการ ดำเนินงานการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เช่น

1) การจัดทำเนื้อหาย่อ (Content Brief) พร้อมการทำ QR Code เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับ ผู้เรียน 2. ได้เน้นย้ำให้ครู กศน. ตำบล จัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้สามารถนำมา วางแผนการจัดกิจกรรม กศน. ได้เหมาะสม

2. การปรับสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหากมีองค์ความรู้ที่ เหมาะสม ควรจัดทำป้ายแสดงข้อมูลให้ประชาชนผู้สนใจได้รับทราบโดยสะดวกด้วย แต่หากอยู่ในระหว่าง การดำเนินงาน ควรให้ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วย ซึ่งจะเกิดประโยชน์ทั้งผู้เรียนและกศน. ตำบล

2. การดำเนินงาน

สภาพที่พบ

1. ครู กศน. ตำบล เข้ารับการประชุม สัมมนา และอบรมเพื่อการพัฒนาความรู้ตามที่ สถานศึกษา สำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี และจังหวัดชลบุรีกำหนด

2. ครู กศน. ตำบล มีการนำความรู้จากการเข้ารับการพัฒนาไปใช้ในการดำเนินงาน แต่ยังขาดการวางแผนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากไม่รู้ไม่เข้าใจว่าต้องดำเนินการวางแผนพัฒนา อย่างไรจึงรอบและเข้ารับการพัฒนาตามที่หน่วยงานต่างๆ จัดให้เท่านั้น

3. จากการดำเนินงานนิเทศด้วยกระบวนการ PLC มีผลให้ครู กศน. ตำบล ได้มีโอกาส แลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกัน กำหนดแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เช่น 1) การจัดทำเนื้อหาย่อ (Content Brief) พร้อมการทำ QR Code เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

การนิเทศ

จากสภาพการดำเนินงานที่เกิดขึ้น ได้ให้ข้อนิเทศ ดังนี้

1. ควรมีการขยายผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารสู่ผู้เรียน เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารเป็น ซึ่งจะเป็นการสร้างเสริมให้ผู้เรียน กศน. เป็น Smart Digital Persons

3. ผลผลิต

สภาพที่พบ

1. ครู กศน. ตำบล สามารถจัดทำเนื้อหาย่อ (Content Brief) พร้อมการทำ QR Code เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

2. ครู กศน. ตำบล ได้ขยายผลการสร้างเสริมให้ผู้เรียน กศน. เป็น Smart Digital Persons โดยการมอบกิจกรรมให้กลุ่มผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ ผู้รู้ในพื้นที่นำมาจัดทำเป็นข้อมูลเพื่อการเผยแพร่ด้วยคอมพิวเตอร์ นำเสนอข้อมูลผ่าน Social media และจัดทำเป็น QR Code ซึ่งจากการดำเนินงานผู้เรียนสามารถจัดทำข้อมูลศาสนาสถานได้ทุกตำบล เป็นการทำสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อการเรียนรู้และสังคม

3. ครู กศน.ตำบลมีเครือข่ายที่เข้มแข็งในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่ และได้รับความร่วมมือจากหน่วยงาน สถานศึกษา ชุมชนในการขับเคลื่อนนโยบายของสำนักงาน กศน.และรัฐบาลได้เป็นอย่างดี

4. ครู กศน.ตำบลจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และออกแบบกิจกรรมตามแผนงานของแต่ละตำบลได้ตามระบบ DMIS ปีงบประมาณ 2561

การนิเทศ

จากสภาพผลผลิตที่เกิดขึ้น ได้ให้ข้อนิเทศ ดังนี้

จากการพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบาย กศน. ตำบล 4 G ได้มีข้อเสนอให้สถานศึกษา กำหนดระบบการดำเนินงานให้ภาระงานของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สนับสนุนการดำเนินงานซึ่งกันและกันให้มากขึ้น ด้วยกระบวนการ PLC

การนิเทศการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

11

สำนักงาน กศน. ได้ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามนโยบายการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ที่เป็นการดำเนินการปฏิรูปในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีแนวคิดการดำเนินงานว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ต้องดำเนินการบนพื้นฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้ ประเมินได้จริง ไม่เป็นภาระ และสามารถ สะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้จริง มีความสอดคล้องกับภารกิจ บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาต่อไปในอนาคตอย่างมีคุณภาพ โดยให้สำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี ดำเนินการประชุมชี้แจงการดำเนินการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้แก่สถานศึกษาในพื้นที่กลุ่มโซนสุดฝั่งบูรพา และสถานศึกษาในสังกัด

จากการนิเทศการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี สรุปผลการนิเทศ ดังนี้

1. สภาพที่พบ

จากการดำเนินการนิเทศ พบว่า

1. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
2. การดำเนินงานยังไม่เป็นไปตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้
 - 1) การดำเนินงานที่เป็นไปตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีดังนี้
 - (1) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งในการกำกับดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี มีการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแล้ว โดยมีการกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษา
 - (2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งในการกำกับดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี มีการพิจารณากำหนดเกณฑ์คุณภาพ เพื่อใช้เป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และการปฏิบัติงาน
 - (3) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งในการกำกับดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี มีการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพภายใน โดยนำสารสนเทศมาใช้ในการพิจารณาคุณภาพ และผลการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - (4) การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งในการกำกับดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี มีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามระบบและวิธีการที่เหมาะสม และมีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาเป็นประจำทุกปี

2) การดำเนินงานที่ยังไม่เป็นไปตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีดังนี้

(1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งในการกำกับดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี ยังขาดการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารให้เป็นระบบและนำมาใช้ในการวางแผน รวมทั้งการนำกลยุทธ์มาใช้เป็นกระบวนการ/วิธีการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(2) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งในการกำกับดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี ยังขาดการเชื่อมโยงแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การกำหนดแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติงานประจำปี เนื่องจาก สถานศึกษาต้องกำหนดวางแผนงาน/โครงการตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล สำนักงาน กศน. รวมทั้ง นโยบายเร่งด่วนในระดับพื้นที่

(3) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งในการกำกับดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี ขาดความตระหนักในการดำเนินการเพื่อการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เหตุเพราะ นโยบายที่มีการสั่งการมาเป็นนโยบายเร่งด่วนที่ต้องดำเนินงาน จึงทำให้การกำหนดแนวทางเพื่อการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ข้อมูลย้อนกลับมาส่งเสริม พัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพลดความสำคัญลง

2. การนิเทศ

จากสภาพที่พบ ได้ให้ข้อนิเทศ ดังนี้

1. ระบบประกันคุณภาพการศึกษา เป็นระบบการดำเนินงานเพื่อการแสดงให้เห็นสังคมได้รับรู้ถึงคุณภาพในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาต้องดำเนินการบริหารให้เป็นระบบต่อเนื่อง เริ่มจากการกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ เกณฑ์คุณภาพให้มีความชัดเจนในแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา จากนั้นนำวิธีการ รายการ และเกณฑ์คุณภาพจากแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละปี มาจัดทำแผนงาน / โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี

2. การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการควบคุมการปฏิบัติงานของบุคลากรให้เป็นไปตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา

3. ได้นำเสนอข้อมูลในการนิเทศเพิ่มเติมว่า ขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศมาตรฐานประกันคุณภาพการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแล้ว ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 20 พฤศจิกายน 2560 ซึ่งรายละเอียดที่สถานศึกษากำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา ยังไม่ครอบคลุมตามประกาศมาตรฐานประกันคุณภาพการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรดำเนินการปรับปรุงให้แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา มีความสอดคล้องตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการที่ประกาศใช้ โดยได้นำเสนอรายละเอียดข้อมูลในประเด็นที่มีความแตกต่าง ประเด็นในการที่ต้องเพิ่มเติมรายละเอียดที่ต้องกำหนดและระบุ ได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิดด้านความรู้พื้นฐาน ที่ต้องกำหนดรายละเอียดให้ครบทั้ง 14 รายวิชาบังคับ พร้อมทั้งได้นำเสนอข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การสรุปผลการปฏิบัติงานในลักษณะผลงานตัวแบบหรือผลงานดีเด่น

3. ผลผลิต

จากการนิเทศ มีผลที่เกิดจากการนิเทศ ดังนี้

1. สถานศึกษาทุกแห่งในการกำกับดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี เกิดความตระหนักในการปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับประกาศมาตรฐานประกันคุณภาพ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
2. สถานศึกษาทุกแห่งในการกำกับดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี มีความเข้าใจ ในการกำหนดเกณฑ์คุณภาพและการนำเกณฑ์คุณภาพมาใช้เพื่อระบุมผลการปฏิบัติงาน

12

การนิเทศสถานศึกษาคุณธรรม

“โรงเรียนคุณธรรม” หมายถึง สถานศึกษาที่ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมความดีในรูปแบบต่างๆ ทั้งภายใน ภายนอกสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับเปลี่ยนเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้อย่างยั่งยืน และนำไปขยายเครือข่ายการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณธรรมจะต้องคำนึงถึงหลักการ ดังนี้

1. ความสนใจและเต็มใจ การพัฒนาเป็นโรงเรียนคุณธรรม ผู้บริหารและบุคลากรของสถานศึกษาทุกคนต้องตระหนักและความสำคัญของการมีคุณธรรม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยความคิดริเริ่มของคณะครูและการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นหลักสำคัญ
2. ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ผู้บริหารและบุคลากรของสถานศึกษาทุกคน ร่วมกันคิด (วางแผน) ร่วมกันทำ และร่วมกันประเมินผล เพื่อปรับปรุงตนเองและผู้เรียนให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น และร่วมกันลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้น้อยลงหรือหมดไป
3. มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ นำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง
4. โครงการคุณธรรม กำหนดและดำเนินงานตามบริบทของสถานศึกษา จากการนิเทศสถานศึกษาคุณธรรม ของสถานศึกษาในกำกับ สำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี สรุปผลการนิเทศได้ดังนี้

1. สภาพที่พบ

จากการดำเนินการนิเทศ พบว่า

1. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาเข้าใจและรู้ถึงการขับเคลื่อนสถานศึกษาคุณธรรมตามนโยบายของรัฐบาล

2. การดำเนินงานขับเคลื่อน สถานศึกษาคุณธรรม พบว่า

1) สถานศึกษาไม่ได้มีการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมไว้ชัดเจน เป็นเพียงการกำหนดแผนงาน / โครงการเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมเท่านั้น เช่น โครงการค่ายคุณธรรม โครงการจิตอาสา โครงการลูกเสือ โครงการยุวกาชาด โครงการประวัติศาสตร์ชาติไทย และบุญคุณของพระมหากษัตริย์ไทย เป็นต้น แต่สถานศึกษายังขาดการกำหนดประเด็นคุณธรรมที่ต้องการลด

และต้องการให้เพิ่มขึ้น

2) การดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมของสถานศึกษา ในการกำกับดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี มีการดำเนินงานด้วยความต้องตระหนัก และความสำคัญของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้วยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและการดำเนินงาน

3) จากการดำเนินงานจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมของสถานศึกษายังขาดการติดตามและประเมินผล เพื่อการแสดงผลให้เห็นถึงคุณภาพและผลที่เกิดจากการจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อ

การพัฒนาคุณธรรมผู้เรียน

2. การนิเทศ

จากสภาพที่พบ ได้ให้ข้อนิเทศ ดังนี้

1. การส่งเสริม สถานศึกษาคุณธรรม สถานศึกษาควรจัดทำแผนงานให้ชัดเจน พร้อมกำหนดประเด็นคุณธรรมที่ต้องการลดลง และต้องการให้เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นเป้าหมายในการดำเนินงาน
2. การติดตามการดำเนินงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรม อีกทั้ง ยังเป็นประเด็นหลักในการประกันคุณภาพการศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานประกันคุณภาพการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 20 พฤศจิกายน 2560 ที่ได้มีการกำหนดตัวบ่งชี้ ให้มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้านคุณธรรม ทั้งเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ รวมทั้ง การนำเสนอผู้เรียนที่มีคุณลักษณะโดดเด่นด้านคุณธรรม ที่สามารถเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างได้

3. ผลผลิต

จากการนิเทศ มีผลที่เกิดจากการนิเทศ ดังนี้

สถานศึกษาทุกแห่งในการกำกับดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี ได้กำหนดวิธีการติดตามผลการส่งเสริมคุณธรรมให้แก่ผู้เรียน รวมทั้งการกำหนดเกณฑ์คุณภาพ เพื่อดำเนินการเพื่อการคัดเลือกผู้เรียนที่มีคุณลักษณะโดดเด่นด้านคุณธรรม ที่สามารถเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างได้

การนิเทศการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10

13

สำนักงาน กศน. ได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนเพื่อร่วมขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง จุดเน้นการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 เพื่อจัดการศึกษาที่มุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน คือ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม 3) มีงานทำ-มีอาชีพ 4) เป็นพลเมืองดี

จากการนิเทศการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ของสถานศึกษาในการกำกับดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี สรุปผลการนิเทศได้ดังนี้

1. สภาพที่พบ

จากการดำเนินการนิเทศ พบว่า

1. สถานศึกษาได้มีการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานการดำรงชีวิตทั้ง 4 ด้าน

1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง โดยมีการดำเนินงานจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมการพัฒนาสังคมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยให้ประชาชน ชุมชนร่วมกันรับผิดชอบ เห็นถึงความสำคัญในการฟื้นฟูพัฒนาสังคมและชุมชนสู่การเป็นสังคมที่เข้มแข็ง โดยรวมสถานศึกษาในการกำกับดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี มุ่งเน้นในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาสังคมชุมชนด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านศิลปวัฒนธรรม

2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม โดยมีการดำเนินงานจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมให้แก่ผู้เรียน โครงการค่ายคุณธรรม โครงการจิตอาสา โครงการลูกเสือ โครงการอาสาชุกาชาต โครงการประวัติศาสตร์ชาติไทย และบุญคุณของพระมหากษัตริย์ไทย เป็นต้น รวมทั้ง ได้มีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่ประชาชนในพื้นที่บริการของทุกสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงมีคุณธรรม

3) มีงานทำ-มีอาชีพ โดยมีการดำเนินงานจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงในพื้นที่บริการ และส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาอาชีพของตนเองมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

4) เป็นพลเมืองดี โดยมีการดำเนินงานจัดกิจกรรมโครงการประวัติศาสตร์ชาติไทย และบุญคุณของพระมหากษัตริย์ไทย กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยให้แก่ผู้เรียนและประชาชน

ทั้งนี้ ผู้เรียนของทุกสถานศึกษาในการกำกับดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี ได้เข้าร่วมเรียนรู้ และร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีในโครงการค่ายคุณธรรม โครงการจิตอาสา โครงการลูกเสือ โครงการอาสาชุกาชาต เป็นต้น

2. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 อย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งนี้ ในการดำเนินงานโครงการต่างๆ ได้รับความร่วมมือในการสนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานท้องถิ่น รวมถึงบุคคลที่เป็นภูมิปัญญา ผู้รู้ในท้องถิ่น

3. จากการทำงานจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ที่มีความต่อเนื่องและกระจายในทุกพื้นที่บริการ แต่ขาดการติดตามและประเมินผล เพื่อการแสดงผลให้เห็นถึงคุณภาพและผลที่เกิดจากการจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและประชาชน

2. การนิเทศ

จากสภาพที่พบ ได้ให้ข้อนิเทศดังนี้

การติดตามผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 เป็นสิ่งสำคัญในการแสดงผลให้เห็นถึงคุณภาพและผลที่เกิดจากการจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ประชาชน สถานศึกษา โดยผู้บริหารควรกำกับ ควบคุมให้การดำเนินงานมีกระบวนการติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

3. ผลผลิต

จากการนิเทศ มีผลที่เกิดจากการนิเทศ ดังนี้

สถานศึกษาทุกแห่งในการกำกับดูแลของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี มีความเข้าใจการจัดระบบการติดตามผลการดำเนินงานให้เห็นถึงผลของการดำเนินการจัดกิจกรรม

การนิเทศการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการประวัติศาสตร์ชาติไทย และบุญคุณของพระมหากษัตริย์ไทย

สำนักงาน กศน.ได้กำหนดให้มีการดำเนินงานโครงการประวัติศาสตร์ชาติไทย และบุญคุณของพระมหากษัตริย์ไทย เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบาท และความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย โดยใช้การศึกษาและการเรียนรู้เป็นกระบวนการสร้างระบบความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ไทย และบุญคุณของพระมหากษัตริย์ไทยให้กับประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง โดยเริ่มจากการอบรมสร้างครูวิทยากรประวัติศาสตร์ชาติไทย ให้มีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนถูกต้อง สามารถจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทยและบุญคุณของพระมหากษัตริย์ไทย ให้กับประชาชน และผู้เรียน กศน. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการเสริมสร้างอุดมการณ์รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ที่เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้มีความเข้มแข็งมั่นคง และยั่งยืนต่อไป

จากการดำเนินการนิเทศการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการประวัติศาสตร์ชาติไทย และบุญคุณของพระมหากษัตริย์ไทย สรุปผลการนิเทศได้ดังนี้

1. สภาพที่พบ

จากการดำเนินการนิเทศ พบว่า

1. การอบรมประวัติศาสตร์ชาติไทยฯ ของสำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรี ได้ดำเนินการจัดการอบรมหลักสูตร วิทยากรประวัติศาสตร์ชาติไทยให้แก่ครู กศน.ตำบล จำนวน 92 คน ระหว่างวันที่ 31 มิถุนายน – 2 กรกฎาคม 2561 เพื่อขยายผลการจัดกิจกรรมให้แก่นักศึกษาประชาชนในพื้นที่ต่อไป
2. สถานศึกษาในสังกัดได้จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ผู้เรียน โดยการลงทะเบียนเรียน รายวิชาเลือกบังคับ รายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทยทุกระดับการศึกษา และจัดกิจกรรมเรื่องประวัติศาสตร์ชาติไทยสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561
3. การดำเนินการอบรมให้แก่ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ในหลายรูปแบบ ได้แก่ บรรยาย สื่อวีดิทัศน์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการฝึกปฏิบัติ การศึกษาเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย
4. การประเมินผลการอบรม กำหนดดำเนินการประเมินผลเป็นรายเนื้อหา โดยแต่ละเนื้อหา มีประเด็นหลักในการประเมิน ได้แก่ ด้านวิทยากร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ และความพึงพอใจโดยรวมต่อกิจกรรม ผลการประเมินในแต่ละเนื้อหา มีผลการประเมินในระดับ ดี – ดีมาก ทุกเนื้อหา
5. ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรประวัติศาสตร์ชาติไทยฯ ที่สำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรี จัดให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ที่สามารถนำไปขยายผลจัดกระบวนการต่อไป
6. สำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี ได้มอบหมายให้สถานศึกษาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อีกต่อไป
7. สำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรีให้สถานศึกษาส่งแผนการดำเนินงาน และผลการดำเนินโครงการอบรมประวัติศาสตร์ไทย และบุญคุณของพระมหากษัตริย์ไทยเป็นประจำทุกเดือน

2. การนิเทศ

จากสภาพที่พบ ได้ให้ข้อนิเทศ ดังนี้

ครูที่ผ่านการอบรมจะต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปขยายผลต่อเนื่องเพื่อจะได้เป็นการตรวจสอบว่า กระบวนการที่กำหนดใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นนั้น มีคุณภาพหรือไม่
อย่างไร

สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้จากการอบรม และจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ตาม
วัตถุประสงค์หรือไม่ อย่างไร

15

การนิเทศการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่

การนิเทศการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่
ของสถานศึกษาในกำกับของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี สรุปผลการนิเทศได้ดังนี้

1. สภาพที่พบ

จากการดำเนินการนิเทศ พบว่า

1. สถานศึกษา มีการดำเนินงานตามกรอบที่สำนักงาน กศน. กำหนด โดยจัดตั้งศูนย์เรียนรู้
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ครบทุกตำบลใน 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) จัดตั้งศูนย์เรียนรู้
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ กศน. ตำบล 2) จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง

และเกษตรทฤษฎีใหม่ ณ แหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน

2. การดำเนินการจัดการเรียนรู้ทุกแห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 12 โครงการ มีผู้เข้าร่วม
กิจกรรม 1,069 คน มีการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในขอบข่ายเนื้อหา ศาสตร์พระราชา การทำบัญชี
ครัวเรือน การเลี้ยงไก่ การทำปุ๋ยหมัก การทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ การปลูกผักเกษตรอินทรีย์ การเพาะเห็ด การ
ดำเนินการ

ตามหลักการนิเวศเกษตร รวมทั้ง การปลูกพืชตามหลักการเกษตรปลอดภัยจากสารพิษ โดยการกำหนด
และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับสภาพบริบทในแต่ละพื้นที่

3. การขยายผลการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่
สำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี ได้ร่วมกับ กอ.รมน. จังหวัดชลบุรี จัดการสัมมนาภูมิปัญญาในแต่ละพื้นที่ของ
จังหวัดชลบุรี เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปสู่การร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานต่อไป

4. ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาส่วนใหญ่ ยังไม่สะท้อนผลการดำเนินงานในลักษณะ
การดำเนินงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ เพราะขาดการประเมินผลและติดตามผลอย่างเป็นระบบ

2. การนิเทศ

จากสภาพที่พบ ได้ให้ข้อนิเทศ ดังนี้

การดำเนินงานควรมุ่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ คือ โดยควรมีการประเมินผล
การเรียนรู้ เพื่อการแสดงผลผลิต (Output) ที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
และควรมีการติดตามผลอย่างเป็นระบบ เพื่อแสดงผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดจากการนำความรู้ไปใช้
ให้เกิดประโยชน์ ข้อมูลดังกล่าว จะสามารถสรุปการดำเนินงานได้ว่า สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการ
เรียนรู้ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ รวมทั้ง ข้อมูลผลผลิต และผลลัพธ์ จะเป็นข้อมูลสะท้อนผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้
ในการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย

16

การนิเทศการดำเนินงานศูนย์ส่งเสริมประชาธิปไตยตำบล

การดำเนินงานศูนย์ส่งเสริมประชาธิปไตยตำบล ของสถานศึกษาในกำกับของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี สรุปผลการนิเทศได้ดังนี้

1. สภาพที่พบ

จากการดำเนินการนิเทศ พบว่า

1. ครู กศน.ตำบล ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมศูนย์ส่งเสริมประชาธิปไตยประจำตำบล

ดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ และรณรงค์ให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับหลัก

ประชาธิปไตย

2. สรรหาบุคคลในชุมชนท้องถิ่นเพื่อเป็นคณะกรรมการส่งเสริมประชาธิปไตย

3. สรรหาบุคคลในชุมชนท้องถิ่นเพื่อเป็นอาสาสมัครส่งเสริมประชาธิปไตย

4. สรรหาหมู่บ้านและดำเนินงานส่งเสริมกิจกรรม “หมู่บ้านไม่ขายเสียง”

2. การดำเนินงานเป็นการดำเนินงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดชลบุรี

เพื่อการเสริมสร้างความรู้และส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน โดยได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ชุมชน

2. การดำเนินงานหมู่บ้านไม่ขายเสียงกำลังดำเนินการคัดเลือกทุกอำเภอโดยสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรี ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรม และเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านไม่ขายเสียง

2. การนิเทศ

จากสภาพที่พบ ได้ให้ข้อนิเทศ ดังนี้

1. สถานศึกษาควรวางแผนกำหนดวิธีการร่วมกับ กศน. ตำบล ในการดำเนินงานขยายผลความรู้ให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยพัฒนาการจัดกิจกรรม เรื่อง ประชาธิปไตย ให้สอดแทรกในทุกกิจกรรมการศึกษา เพื่อเป็นการแทรกแนวคิด หลักการของประชาธิปไตย ให้กว้างขวางมากขึ้น

2. สถานศึกษาควรถอดองค์ความรู้การดำเนินงานส่งเสริมกิจกรรม “หมู่บ้านไม่ขายเสียง” เพื่อให้ได้ต้นแบบแนวทางการดำเนินงาน “หมู่บ้านไม่ขายเสียง” สู่การขยายผลส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน และการพัฒนาหมู่บ้านเป็น “หมู่บ้านไม่ขายเสียง” ให้กว้างขวางมากขึ้น

การติดตามการดำเนินงานตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน

การดำเนินงานตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ของสถานศึกษาในกำกับของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี สรุปผลการนิเทศได้ดังนี้

1. สภาพที่พบ

จากการดำเนินการติดตาม พบว่า

การดำเนินงาน ระยะที่ 1

1. การดำเนินงานมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดเวที ที่ 1 ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจในการจัดกิจกรรม
2. การดำเนินกิจกรรมในเวทีเป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีผลให้กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมเวทีมีส่วนร่วมในการนำข้อมูล การแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อกำหนดประเด็นในการพัฒนาจากกระบวนการดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมเวทีมีความพึงพอใจมาก เพราะประเด็นในการพัฒนา เป็นสิ่งที่ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอความคิดเห็น และเป็นไปตามความต้องการ สภาพปัญหาที่ต้องการพัฒนาของชุมชน
3. การดำเนินงานของครู กศน. ตำบล เป็นไปตามคำสั่งคณะทำงานระดับพื้นที่ในระดับอำเภอ โดยผู้บริหารสถานศึกษา เป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนในระดับอำเภอ โดยก่อนการดำเนินงานผู้บริหารและครู กศน. ตำบล ในกำกับของสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี ได้รับชมการประชุมชี้แจงจากส่วนกลาง และก่อนการปฏิบัติงาน ได้มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจในกระบวนการร่วมกัน ทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเข้าใจในวัตถุประสงค์และบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน
4. การดำเนินงานขับเคลื่อนตาม Road map ระยะ ที่ 1 ครู กศน. ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลตามบทบาทหน้าที่การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับรู้ข้อมูล สรุปมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 50,711 คน
5. จากการจัดทำเวที ครั้งที่ 1 ข้อมูลปัญหา/ความต้องการของประชาชน ที่มีการกำหนด สรุปเป็นประเด็นหลักได้ดังนี้
 1. การประกันราคาสินค้าเกษตร
 2. การจัดสรรที่ดินทำกิน การออกเอกสารสิทธิ์ที่ดิน
 3. การพัฒนาอาชีพ
 4. การสนับสนุนเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพ เพื่อการยังชีพ
 5. การสร้างสาธารณประโยชน์ เช่น สนามกีฬา เสียงตามสา
 6. สาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น การกระจายระบบไฟฟ้า (แสงสว่าง) การซ่อมถนน การขุดลอกทางน้ำ
 7. การแก้ปัญหาหนี้สิน

6. ผลจากการจัดทำเวที มีผลต่อครู กศน. ตำบล ดังนี้

1. ได้ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
2. ครู กศน. ตำบล เป็นที่รู้จักของประชาชนมากขึ้น
3. ครู กศน. ตำบล ได้รู้จักกับผู้รู้ในชุมชนมากขึ้น
4. ครู กศน. ตำบล ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาใช้จัดทำแผนของ กศน. ตำบล

การดำเนินงาน ระยะที่ 2

1. การดำเนินงานมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดเวที ที่ 2 ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม
เข้าใจ

ในการจัดกิจกรรม มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 44,166 คน

2. กระบวนการในเวทีที่ 2 เป็นการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาจากข้อมูลที่ได้กำหนดไว้แล้ว
ในเวทีที่ 1 กลุ่มเป้าหมายให้ความสนใจ และพึงพอใจในการเข้าร่วม โดยมีการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

3. การเข้าร่วมของครู กศน. ตำบล ในเวทีที่ 2 เป็นการร่วมคณะทำงานในการดำเนินงานเท่านั้น
เพราะ สาระในเวทีที่ 2 เป็นสาระเกี่ยวกับ สิทธิ หน้าที่ ความสามัคคีปรองดอง การทำสัญญาประชาคม
ประชาธิปไตย ซึ่งมีผู้รับผิดชอบงานหลักและมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาอื่นๆ เป็นผู้นำเสนอข้อมูล

การดำเนินงาน ระยะที่ 3 มีผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 33,570 คน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การดำเนินงานมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดเวที ที่ 3 ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม
เข้าใจ

ในการจัดกิจกรรม

2. กระบวนการในเวทีที่ 3 กลุ่มเป้าหมายให้ความสนใจในการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อการ
พัฒนาการดำรงชีวิตของประชาชนในหมู่บ้าน

3. การเข้าร่วมของครู กศน. ตำบล ในเวทีที่ 3 เป็นการร่วมคณะทำงานในการดำเนินงานเท่านั้น
เพราะ การดำเนินงานส่วนใหญ่ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละสาระเนื้อหาอยู่แล้ว มีเพียงการเติมเต็มแนวคิดในลักษณะ
ผู้ดำเนินงานร่วมบ้าง แต่เป็นส่วนน้อย

การดำเนินงาน ระยะที่ 4 มีผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 36,129 คน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การดำเนินงานมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดเวทีที่ 4 ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม
เข้าใจในการจัดกิจกรรม

2. กระบวนการในเวทีที่ 4 ครู กศน. ตำบล ได้จัดกระบวนการให้ความรู้ประชาชนในหัวข้อ
เรื่อง

การรู้เท่าทันเทคโนโลยี โดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย

ผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ Best practice

ผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรีมีดังนี้

1. กศน.อำเภอศรีราชา

มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ Best Practice คือ **เครือข่ายเด่น** ซึ่งได้รับให้การสนับสนุนจากเครือข่ายในด้านต่างๆเป็นอย่างดี เช่น ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การเสนอความคิดเห็น การช่วยเหลือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ การหาเงินทุนในการพัฒนาสถานที่และจัดหาสื่อในการเรียนการสอน

2. กศน.อำเภอนนทบุรี

มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ Best Practice คือ **แหล่งเรียนรู้ด้านจักสาน** เป็นแหล่งเรียนรู้อาชีพจักสานในพื้นที่หลายแห่ง และให้ผู้เรียน ประชาชนทั่วไปได้ศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ กศน.อำเภอนนทบุรี และยังเป็นที่ศึกษาดูงานหน่วยงาน/ผู้ที่สนใจในด้านการเรียนรู้การจักสาน

3. กศน.อำเภอพานทอง

มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ Best Practice คือ **เครือข่ายเข้มแข็ง** กศน.อำเภอพานทอง มีเครือข่ายในพื้นที่ช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของ กศน. ในด้านการสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และนำประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมกิจกรรมของ กศน.อำเภอ และกิจกรรมของชุมชน ตลอดจนเป็นการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม

4. กศน.อำเภอบ้านบึง มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ Best Practice ได้แก่

1. ศูนย์ฝึกอาชีพยั่งยืน

ศูนย์ฝึกอาชีพยั่งยืนเป็นศูนย์ฝึกอาชีพให้กับประชาชนที่สนใจในพื้นที่อำเภอบ้านบึง เช่น หลักสูตรเสริมสวย ตัดผม นักศึกษา/ประชาชนเข้ามาฝึกอาชีพ และนำไปประกอบอาชีพของตนเอง

2. โครงการ “ห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด”

ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ถือเป็น Best practice/ Good practice ของห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านบึง รางวัลที่ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านบึงเคยได้รับ รางวัลหน่วยงานส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านต้นแบบ จังหวัดชลบุรี ประจำปี 2561

5. กศน.อำเภอบ่อทอง

มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ Best Practice คือ **แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง** กศน.อำเภอบ่อทองมีแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในทุกพื้นที่ โดยมีผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ทุกคน และประชาชนในพื้นที่ของ กศน.อำเภอบ่อทอง และเป็นแหล่งศึกษาดูงานจากหน่วยงาน/ผู้ที่สนใจในด้านเศรษฐกิจพอเพียง

6. กศน.อำเภอนองใหญ่

มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ Best Practice คือ **เครือข่าย** กศน.อำเภอนองใหญ่ มีเครือข่ายในการดำเนินงานของ กศน.อำเภอได้อย่างดี การสนับสนุนด้านอาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์

แหล่งเรียนรู้ของประชาชนชาวบ้าน และมีประชาชนชาวบ้านในการเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมในพื้นที่

7. กศน.อำเภอเกาะจันทร์

มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ Best Practice คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กศน.นักศึกษาอำเภอเกาะจันทร์ มีนักศึกษาเข้าสอบภาคปลายภาคเรียนร้อยละ 91 มากที่สุดของจังหวัดชลบุรี สถานศึกษามีการจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้เป็นอย่างดี และติดตามผู้เรียนให้เข้าสอบปลายภาคเรียนที่ผ่านอยู่ในอันดับ 1 ใน 5 ของประเทศ

8. กศน.อำเภอบางละมุง มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ Best Practice ได้แก่

1. วิทยากรแกนนำ

ครู กศน.อำเภอบางละมุงเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ด้านวิชาการ และกิจกรรมนันทนาการ เช่น กิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมยูวาทาต กิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย เป็นต้น

2. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

กศน.อำเภอบางละมุง มีห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ในการให้บริการผู้เรียน

และประชาชนในพื้นที่ กศน.อำเภอบางละมุง จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้โดดเด่นนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นตัวแทนกลุ่มสมุดฝังบูรพาส่งผลงาน เรื่อง เข็มซีเสียงหาย รักการอ่าน ผ่านคิวอาร์โค้ด เข้าร่วมประกวด

ในระดับภาค

9. กศน.อำเภอสัตหีบ

มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ Best Practice คือ (องค์กรออนไลน์) กศน.อำเภอสัตหีบ มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนแบบออนไลน์ โดยนักศึกษาสามารถตรวจสอบการลงทะเบียนเรียน วันเวลา สถานที่สอบ(ตารางสอบ) ผลการเรียน และชั่วโมงกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ด้วยตนเอง ทุกที่ทุกเวลาซึ่งตามเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

10. กศน.อำเภอเมืองชลบุรี มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ Best Practice คือ

(องค์กรออนไลน์) กศน.อำเภอเมืองชลบุรี ได้ทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนออนไลน์ เช่น การดูผลการเรียนออนไลน์ และข้อมูลอื่นที่ผู้เรียนควรรู้ และให้นักศึกษาทุกคนเรียนคอมพิวเตอร์ทุกระบบการศึกษา และเข้ารับการทดสอบก่อนจบหลักสูตร และการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ให้แก่ กศน.ตำบล และจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

เป็นต้นแบบการพัฒนาาระบบสารสนเทศโปรแกรมการบริหารจัดการจัดการศึกษาต่อเนื่อง และนำมาทดลองใช้งานกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรี ในปีงบประมาณ 2561

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายอนุชา พงษ์เกษม
นางสาวอุไรรัตน์ ชนะบำรุง

ผู้อำนวยการ สำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรี
รองผู้อำนวยการ สำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรี

คณะทำงาน

นางสาวอุไรรัตน์ ชนะบำรุง
นางรศิยา เนื่องเกต
นายชวิต พวงเพชร
นางคณิต จารีกธรรม
นายอัศวิน บรรพสุวรรณ
นางสาวกิ่งจันทร์ ศรีบุญยะแก้ว
นางสาวณัฐนันท์ พงษ์หัสบรรณ
นางสาววาสิกา สุวรรณ
นายอาทิตย์ พิมพีโคตร

รองผู้อำนวยการ สำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรี
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
นักวิชาการตรวจสอบภายใน
นักวิชาการคอมพิวเตอร์
นักวิชาการคอมพิวเตอร์
นักวิชาการศึกษา
นักวิชาการศึกษา
นักวิชาการศึกษา
นักวิชาการศึกษา

ผู้จัดทำรูปเล่ม

นายอาทิตย์ พิมพีโคตร
นางสาวกิ่งจันทร์ ศรีบุญยะแก้ว
นางสาวณัฐนันท์ พงษ์หัสบรรณ

นักวิชาการศึกษา
นักวิชาการศึกษา
นักวิชาการศึกษา